

Eszenario demografikoak. 2061

Emaitzen analisia

Lanketa:

Eustat

Euskal Estatistika Erakundea

Instituto Vasco de Estadística (Eustat)

Argitaraldia VII-2018

Argitalpena:

Eustat

Euskal Estatistika Erakundea

Instituto Vasco de Estadística

Donostia-San Sebastián, 1 - 01010 Vitoria-Gasteiz

Internet: www.eustat.eus

© **Euskal AEko Administrazioa**

Administración de la C.A. de Euskadi

TXOSTENA

**EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO ETA BERTAKO
LURRALDE HISTORIKOETAKO ESZENARIO
DEMOGRAFIKOAK 2016-2061**

Edukien taula

1	ESZENARIO DEMOGRAFIKOAK	3
1.1	ESZENARIOEN DEFINIZIOA	3
1.2	Biztanleriaren bilakaera eta hazkundearen osagaiak	4
1.3	Biztanleriaren egitura adinaren arabera.....	11
1.4	Eszenario demografikoak lurralde historikoetan	17
2	FENOMENO DEMOGRAFIKOEN BILAKAERAREN HIPOTESIA	22
2.1	Heriotza-tasa	22
2.2	Ugalkortasuna	25
2.3	Migrazioak	28

1 ESZENARIO DEMOGRAFIKOAK

Epe ertain eta luzera eszenario demografikoak eraikitzea ohiko zeregina da estatistika-arloko bulego eta erakundeentzat. Lan horren helburua fenomeno demografikoen (heriotza-tasaren, ugalkortasunaren eta migrazioen) bilakaerak biztanleriaren tamainan, hazkundearen osagaietan eta adinaren araberrako egituran izandako ondorioak egiaztatzea da. 2016-2061 aldirako EAEko eta bertako lurralde historikoetako biztanleria aztertzen duen lan honetan etorkizunerako sei eszenario eraiki dira.

1.1 ESZENARIOEN DEFINIZIOA

Eszenarioak eraikitzeko orduan, fenomeno demografikoek epe luzera izango duten bilakaerari buruzko hipotesi zentral bat formulatu da. Era berean, beste hipotesi batzuk proposatu dira fenomeno demografiko horietako bakoitzaren inguruan. Hipotesi zentralen erreferentzia-puntua Eustatek 2016-2061 aldirako EAEko eta bertako lurralde historikoetako biztanleriaren inguruan egindako proiektzioa da. 2061era arte luzatu dira proiektzio honetan aurreikusitako heriotza-tasak, ugalkortasunak eta migrazioek etorkizunean izango dituzten bilakaera-joerak. Heriotza-tasaren inguruan beste bi hipotesi formulatu dira: bata heriotza-tasaren hobetze-erritmoa apalagoa izango dela dio eta besteak bizitza luzeagoa izango dela dio, hipotesi zentrolean bildutako bilakaerarekin alderatuta. Ugalkortasunaren arloan gauza berdina egiten da, hau da, hipotesi ertaina oinarri hartuta, ugalkortasun-maila gehiago edo gutxiago berreskuratzeko dela dioten hipotesiak formulatzen dira. Azkenik, migrazioen kasuan epe ertain eta luzerako migrazio-saldo garbiari buruzko bi hipotesi proposatu dira, faktore demografikoak eta lan-arloko parte-hartzea erlazionatuz.

Heriotza-tasari, ugalkortasunari eta migrazioei buruzko hipotesiak konbinatu dira bost eszenario alternatibo sortzeko, aipatutako eszenarioaz gain. “Bat” eszenarioa litzateke hori (1.1 taula), fenomeno demografikoen bilakaerari buruzko hipotesi ertainak oinarri hartuta sortutakoa. 2016-2031 aldirako biztanleria-proiektzioaren luzapen modura hartzen da eta gainerako eszenarioak itxuratzeko erreferentzia-esparrua osatzen du. “Bi” eta “hiru” eszenarioetan immigrazioari eta emigrazioari buruzko hipotesi ertainak erabili dira eta heriotza-tasari eta ugalkortasunari buruzko hipotesi alternatiboak txandakatu dira: “bi” eszenarioan ugalkortasun handiari buruzko hipotesi altua eta bizi-itxaropen txikienekoa konbinatu dira; “hiru” eszenarioan, aldiz, kontrakoa egin da eta ugalkortasun txikieneko hipotesia eta bizi-itxaropen handienekoa konbinatu dira. Bi eszenario horien emaitzak “bat” eszenarioaren emaitzen antzekoak dira biztanleriaren zifra osoari dagokionez, baina funtsezko

desberdintasunak daude adin-egituretan. “Lau” eta “bost” eszenarioak ugalkortasunari eta heriotza-tasari buruzko hipotesi ertainetan oinarritzen dira. “Bat” eszenarioaren migrazio-saldoa aldatu da 2031. urtetik aurrera, lan-partaidetzaren tasa altua lortu ondoren, faktore demografikoak 1 milioi landun (“lau” eszenarioa) edo 15 urtetik gorako langabe bakoitzeko landun bateko ratioa lortzeko (“bost” eszenarioa). Horrenbestez, bi eszenario horiek “bat” eszenarioa bezalakoxeak dira 2031. urtera arte, baina biztanleriaren zifrak altuagoak dira data horretatik aurrera, immigrazio-fluxu gehigarri bat aintzat hartzen dutelako. Azkenik, eszenario instrumental bat sortu da, heriotza-tasari eta ugalkortasunari buruzko hipotesi ertainetan oinarritua, eta baita migraziorik gabeko ustezko kasuan oinarrituta ere (“sei” hipotesia). Helburua biztanleriak hazteko duen gaitasun “endogenoa” egiaztatzea da eta aldi berean, emaitzak beste eszenario batzuen emaitzekin alderatuz gero migrazioek eszenario horietan duten eragina neurtzea ahalbidetzen du.

1.1 taula: EAEko eszenario demografikoen parametroak.

		Observado	Escenario					
			Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis
Esperanza de vida Hombres	2014-15	80,3						
	2030		83,7	82,8	84,5	83,7	83,7	83,7
	2060		88,8	85,8	91,8	88,8	88,8	88,8
Esperanza de vida Mujeres	2014-15	86,2						
	2030		88,8	87,8	89,6	88,8	88,8	88,8
	2060		92,2	89,2	95,2	92,2	92,2	92,2
Número medio de hijos por mujer	2014-15	1,36						
	2030		1,53	1,59	1,47	1,53	1,53	1,53
	2060		1,72	2,03	1,39	1,72	1,72	1,72
Saldo Migratorio (en promedio quinquenal)	2011-2015	12.973						
	2016-2030		29.505	29.542	29.499	29.505	29.505	0
	2031-2060		39.247	37.584	41.070	58.640	67.795	0

1.2 Biztanleriaren bilakaera eta hazkundearen osagaiak

Mende-alaketak haustura ekarri zuen euskal populazioaren bilakaeran, eta aurreko bi hamarkadetako joera demografikoari buelta eman zitzaion eta hazkunde demografikoari ekin; hala, 2,18 milioi biztanleko maximoa lortu zen 2012an, batez ere atzeritik etorritako immigrazioaren eta jaiotza-tasa berreskuratu izanaren eraginez. Orintsu, hazkunde naturalaren zeinua alderantzikatu egin da eta kanpoko sarrera-fluxuak asko jaitsi dira. Ondorioz, biztanleria pixka bat murriztu da eta ondoren egonkortu egin da 2,17 milioi egoiliarretan gelditu arte, 2016 hasieran.

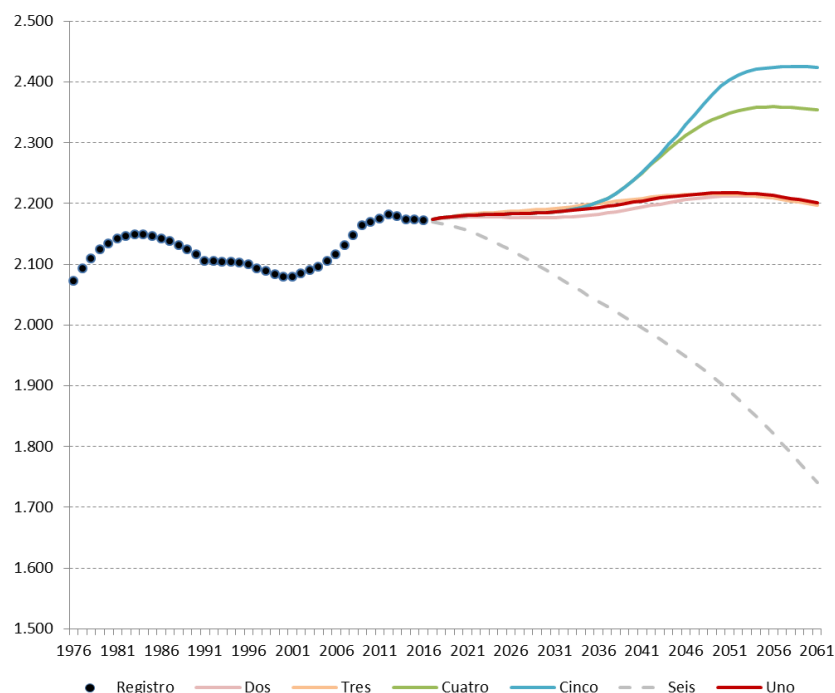
“Bat” eszenarioan EAEko biztanleria osoaren egonkortasun erlatiboa azaltzen da eta epe luzerako zifra 2,2 milioi pertsonakoa da gutxi gorabehera (1.2 taula taula eta 1.1 grafikoa grafikoa). “Bi” eta “hiru” eszenarioak eta “bat” eszenarioa desberdinak dira heriotza-tasari eta

ugalkortasunari dagokienez. “Bi” eta “hiru” eszenarioek bilakaera erakusten dute eta biztanleria kopuru osoa “bat” eszenarioaren parekoa da, ustezko migrazio-kasu berdin-berdinetan oinarritzen direlako. Biztanleria kopuru oso horiek izugarri aldatzen dira adinaren arabera egituraren eta ez lirateke nahikoa izango epe luzera okupazio bolumen edo ratio jakin batzuk bermatzeko, horretarako immigrazio-fluxu handiagoa behar baita eta ondorioz, biztanleria 2,35 edo 2,42 milioira bitartean haztea, “lau” eta “bost” eszenarioek 2061. urterako erakutsitako emaitzetan ikus daitekeen bezala. Migrazioak gabeko eszenarioarekin alderatuz gero (“sei” eszenarioarekin), 2016 eta 2061 bitartean 430.000 pertsona gutxiago egongo direla dioena, oraingo biztanleria-zifrak mantentzeko migrazioek biztanle asko ekarri behar dituztela ikus daiteke. Izan ere, eszenario guztien kasuan hazkunde begetatibo negatiboa ikusten da, murriztuz doana, urteko tarte guztietan.

1.2 taula: EAEko biztanleriaren proiektzioa eszenario demografiko desberdinen arabera, 2016-2061.

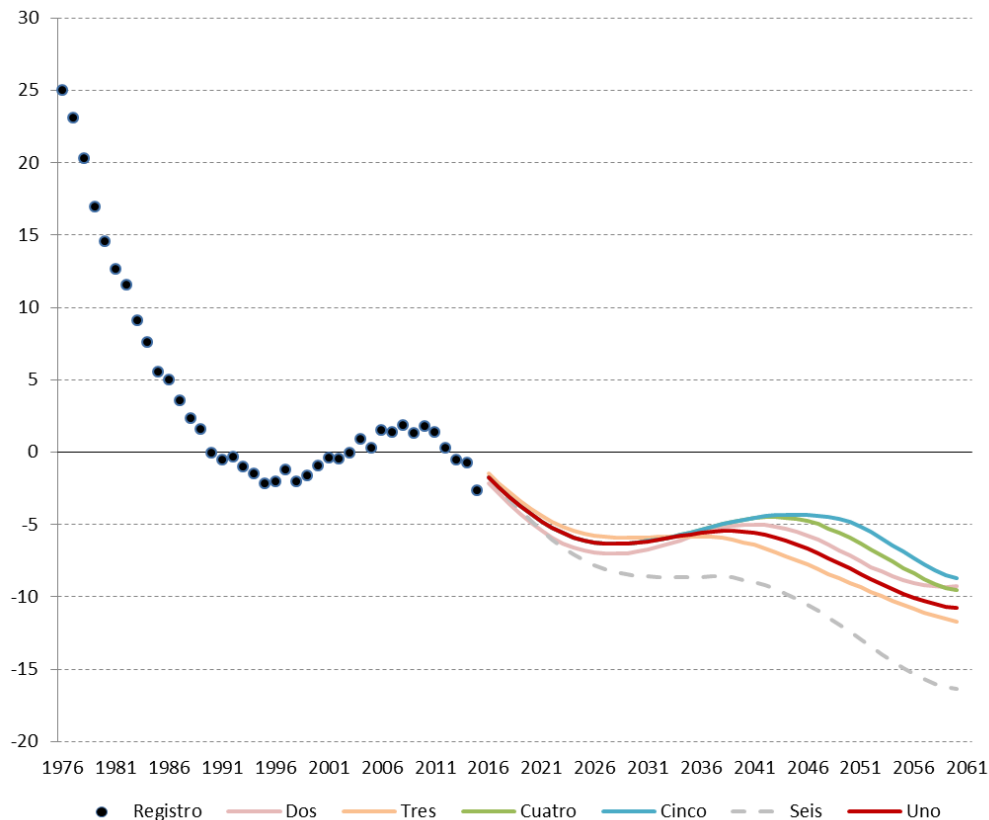
	Observado	Escenario					
		Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis
2016	2.171,9						
2021		2.180,1	2.177,6	2.181,7	2.180,1	2.180,1	2.155,6
2026		2.183,0	2.177,2	2.186,9	2.183,0	2.183,0	2.123,1
2031		2.186,2	2.177,0	2.192,0	2.186,2	2.186,2	2.082,0
2036		2.193,4	2.182,2	2.199,7	2.201,9	2.201,9	2.038,8
2041		2.204,3	2.193,7	2.208,6	2.250,7	2.251,4	1.995,6
2046		2.214,1	2.206,3	2.214,6	2.311,8	2.328,9	1.948,1
2051		2.217,7	2.212,6	2.214,9	2.348,9	2.403,8	1.890,8
2056		2.212,8	2.209,4	2.208,7	2.358,9	2.424,0	1.821,1
2061		2.200,7	2.199,5	2.196,5	2.353,8	2.423,8	1.741,6

1.1 grafikoa: EAEko biztanleriaren bilakaera eta proiektzioa eszenario demografiko desberdinen arabera, 1976-2061.

EAEko dinamika demografikoaren ezaugarri izango da hazkunde natural negatiboa, epe laburrean (1.3 taula taula eta 1.2 grafikoa grafikoa). “Bat” eszenarioan, mende honetako hirugarren hamarkadatik aurrera, jaiotzen eta heriotzen arteko aldeak urtean 5.000 pertsona baino gehiagoan murriztu du biztanleria eta azken bosturtekoan urteko 10.000 pertsona baino gehiagoko saldo negatibora iritsi da, hau da, 2016 eta 2061 bitartean 295.000 biztanle gutxiago daude. Epe ertain eta laburrera, immigrazio-fluxu handiagoek galera horiek neurri batean konpentsatu eta atzeratzea ahalbidetuko dute. Dena den, galera handiak izaten jarraituko dute: 258.000 pertsonakoa “lau” eszenarioan eta 243.000 pertsonakoa “bost” eszenarioan. Aldiz, migrazioerik egongo ez balitz edo saldoak horren positiboak izango ez balira, saldo naturalen joera gero eta negatiboagoa nabarmenduko litzateke. Bereziki nabarmena izango litzateke mende honetako laugarren hamarkadatik aurrera, tarte horretan 430.000 pertsona baino gehiagoko galera gertatuko bailitzateke (“sei” eszenarioa). Eszenario desberdinen arteko konparaketari erreparatuz gero, heriotza-tasak eta ugalkortasunak gero eta negatiboagoa den hazkunde naturalerako funtsezko joera modulatu dezaketela ikusiko dugu. Hala ere, ezin dute egoera konpondu, neurri handi batean kausa euskal biztanleriaren egitura demografikoa bera eta horrek etorkizunean heriotza-tasan eta jaiotza-tasan izango duen eragina direlako.

1.2 grafikoa: EAEko hazkunde naturalaren bilakaera eta proiektzioa eszenario demografiko desberdinen arabera, 1976-2061.

Hazkunde naturalaren ondorio den biztanle-galera hori dela-eta, heriotza kopurua handiagotuz joango da etengabe, jaiotza-tasa altua zen garaietan jaiotako belaunaldiak adin aurreratuan sartzen diren heinean. Gainera, pertsona batzuek adin hori gainditu dute eta gero eta gehiagok gaindituko dute (1.3 grafikoa grafikoa). Proiektatutako denbora tartearen amaiera partean, “bat” eszenarioan heriotza kopuruak % 41ean gainditzen du egungo heriotza kopurua. Heriotza-tasaren gorakada hori % 29 (biztanleak luzaroago biziko badira, “hiru” eszenarioak erakusten duen bezalaxe) eta % 52 (ez badira askoz urte gehiago biziko, “bi” eszenarioan gertatzen den bezala) bitartekoa da.

1.3 taula: EAEko biztanleriaren hazkunde naturala eszenario demografiko desberdinen arabera, 2016-2061.

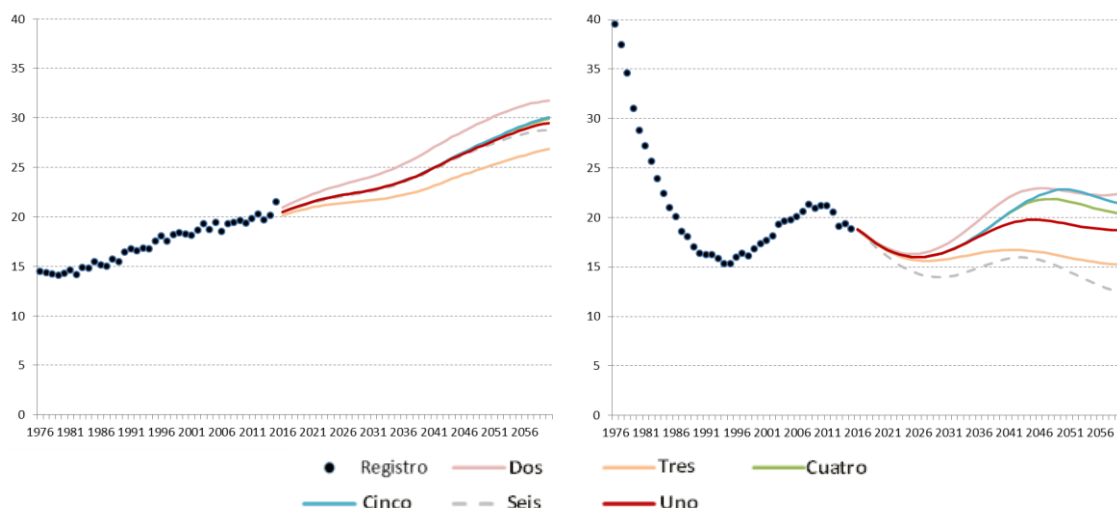
	Escenario					
	Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis
2016-20	-17,7	-13,6	-15,2	-15,2	-16,3	-15,2
2021-25	-31,0	-25,4	-27,6	-27,6	-32,5	-27,6
2026-30	-34,8	-29,4	-31,4	-31,4	-41,1	-31,4
2031-35	-31,5	-29,2	-29,3	-29,3	-43,1	-29,6
2036-40	-26,4	-29,9	-25,0	-25,0	-43,2	-27,3
2041-45	-25,9	-34,7	-22,6	-22,0	-47,5	-29,6
2046-50	-32,2	-42,0	-26,4	-22,7	-57,3	-36,7
2051-55	-41,1	-49,8	-35,7	-29,9	-69,7	-45,5
2056-60	-46,0	-56,4	-45,2	-40,4	-79,5	-52,2

Heriotza kopuruaren igoera horri jaiotza kopuruaren bilakaera gainjartzen zaio. Datozen hamarkadetan ugaltzeko adinean dagoen emakume kopurua jaitsi egingo da eta horrek asko baldintzatuko du jaiotza kopurua. Emakume kopuru horren jaitsieraren ondorioz, ugalkortasun-arloan aurreikusitako hazkundeak ez du jaiotza kopurua nabarmen handiagotuko. Proiektzioak barne hartzen dituen urte guztietan ama izan daitezkeen emakumeen kopurua gaur egun eszenario guztietan erregistratu dena baino baxuagoa da. “Bat” eszenarioan 25 eta 39 urte bitarteko (adin horiek dira ugalkorrenak) emakume kopurua % 19 murrizten da 2016 eta 2061 artean, hots, 38.000 emakume baino gehiagoko galera aurreikusten da. “Bost” eszenarioan ikusten den legez, migrazio-fluxu handiagoei esker beherakada hori gelditu daiteke, baina hala eta guztiz ere, adin tarte horretan emakume kopuruaren beherakada % 9koa izango da. Migrazio-rik gabeko eszenarioak (“sei”), lehenik eta behin, belaunaldi urriago horiek (pasa den mendeko azken hamarkadetan jaiotako belaunaldiak, hain zuzen ere) adin horietara iristeak biztanleriaren segmentu horretan duen eragina erakusten du eta jarraian, jaiotza-tasa baxuak jarraitu egiten duela erakusten du. Hain zuzen ere, 25 eta 39 urte bitarteko biztanleriaren beherakada etengabea da eta 2061ean 2016an baino % 48 baxuagoa da biztanle talde hori, hau da, 95.000 emakume gutxiago daude adin tarte horretan. Ugaltzeko adinean dagoen emakume kopuruaren bilakaerak, era berean, jaiotza kopuruak izango dituen gorabeherak azaltzen ditu. Eszenario guztietan ikusten dira gorabehera horiek, epe ertainera arte. Epe laburrera, ugalkortasuna berreskuratu bada ere, azken urteetan jaiotza kopuruan izandako beherakadak bere horretan jarraituko du. Izan ere, laurogeiko eta laurogeita hamarreko hamarkadetan jaiotako belaunaldietako emakumeak ama izateko adinean daude eta hamarkada horietan jaiotza kopurua laurogeita hamarreko hamarkadaren erdialdean erregistratutako gutxiengoaren parekoa da ia.

“Bat” eszenarioan 1,72 seme-alaba ditu emakume bakoitzak eta denbora tarte osoan 816.000 jaiotza inguru egotea aurreikusten da. Urteko 16.000 eta 20.000 jaiotza bitarteko tartean bilakaera gorabeheratsua da, hau da, pasa den mendeko laurogeita hamarreko hamarkadaren erdialdean erregistratutako gutxiengo historikoa baino pixka bat gorago dago, eta mende honetako lehen hamarkadaren amaierako gehiengoaren azpitik. Jaiotza horietako batzuk

migrazioak jaiotza-tasan izandako zeharkako eraginaren ondorio dira. Izan ere, migrazioerik egon ezean, 2016 eta 2060 bitartean egondako jaiotza kopurua 673.000koa izango litzateke (“sei” eszenarioa). Bestalde, “bi” eta “hiru” eszenarioek ugalkortasun maila desberdinek momentuko zein hurrengo hamarkadetako jaiotza-tasan izandako eragina erakusten dute, etorkizuneko ama kopurua zehazten baitute. Jaiotza-tasak baxu jarraitzen duen eszenario batean, “hiru” eszenarioan esaterako (1,39 seme-alaba emakume bakoitzeko 2060an), jaiotza kopurua urteko 15.000 jaiotzatan geratuko litzateke gutxi-gorabehera. Aldiz, ugalkortasuna gehiago berreskuratu den testuinguru batean, “bi” eszenarioan esaterako (2 seme-alaba emakume bakoitzeko), urtean 22.000 eta 23.000 jaiotza bitartean egongo lirateke epe ertain eta luzera. “Bat” eszenarioa ugalkortasun mailarekin ere lor litezke zifra horiek, migrazioaren ondorioz biztanle gehiago egongo balira, “lau” eta “bost” eszenarioetan gertatzen den bezala.

1.3 grafikoa: EAEko biztanleriaren bilakaera eta proiektzioa eszenario demografiko desberdinen arabera, 1976-2061.

Migrazio-arloan, urtean 36.000 eta 37.000 etorkin inguruko batez besteko fluxuaren ondorioz eta euskal biztanleriak emigratzeko duen joera egonkortu izanaren ondorioz, “bat” eszenarioan proposatzen den legez, saldo begetatiboaren ondorioz egondako galerak konpentsatuko dira, bai zuzenean (biztanleria gehituz) eta bai zeharka (jaiotza-tasari mesede eginez). 2016-2060 denbora tarterako 324.000 biztanle gehiago lirateke guztira, hots, urtean 7.000 pertsona baino gehiago. 2005etik 2014ra bitartean erregistratutako zifraren antzekoa litzateke, urte horietan oparoaldiak eta krisi ekonomikoa aldizkatu zirelarik. Migrazio-saldo horiek haziz joango dira denborarekin, lehen bosturtekoan 23.000 pertsonakoak izatetik azken bosturtekoan 40.000 pertsonakoak izatera pasatuko baitira. Izan ere, etorkinen saldoa konstante samar mantenduko da baina EAEtik kanporako irteera kopurua murriztuko da, emigratzeko joera gehien duten adin tarteetako biztanle kopurua murriztuko baita (1.4 taula taula eta 1.4 grafikoa grafikoa).

Adinaren arabera egiturak emigrazio-fluxuan duen eraginari erreparatuz gero, “bat” eszenarioetako eta “bi” eta “hiru” eszenarioetako migrazio-saldoen arteko aldaketa txikiak uler daitezke. Migrazioari lotutako hipotesi berberetan oinarritzen dira eszenario horiek. “Bi” eszenarioan guztizko migrazio-saldoa baxuagoa da (314.000 pertsona) emigrante kopurua altuagoa baita, biztanleria helduak egitura demografikoan garrantzi handiagoa baitu. “Hiru” eszenarioan, aldiz, migrazioen ekarpena handiagoa da (335.000 pertsona), irteeren fluxua baxuagoa baita, biztanleria zaharragoa delako.

1.4 taula: EAEko biztanleriaren migrazio-hazkundera eszenario demografiko desberdinen arabera, 2016-2061.

	Eszenario					
	Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis
2016-20	23,4	23,4	23,4	23,4	23,4	0,0
2021-25	30,5	30,6	30,5	30,5	30,5	0,0
2026-30	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	0,0
2031-35	36,8	36,7	36,9	45,0	45,0	0,0
2036-40	38,3	37,9	38,8	73,8	74,5	0,0
2041-45	39,4	38,4	40,6	83,8	99,4	0,0
2046-50	40,3	38,5	42,3	63,5	97,6	0,0
2051-55	40,6	37,9	43,6	45,7	50,1	0,0
2056-60	40,1	36,1	44,2	40,1	40,1	0,0

1.4 grafikoa: EAEko migrazio-saldoen proiektzioa bosturtekoetan banatuta eta eszenario demografiko desberdinen arabera.

Migrazio-saldo horien tamaina pilatua gorabehera, biztanleriaren egitura demografikoan izandako aldaketen ondorioz baliteke migrazio-saldo horiek epe ertain eta luzerako ezarritako okupazio-helburuak bermatzeko nahikoa ez izatea. Milioi bat landun (“lau”) egotea eta 15 urtetik gorako langabe bakoitzeko landun bateko ratioa lortzea lirateke helburu horiek. Helburu horiek betetzeko, immigrazio-fluxu gehigarriak beharko lirateke, 2036 eta 2050 bitartean batik bat. 118.000 etorkin gehiago beharko lirateke “lau” eszenarioan eta 171.000 gehiago “bost” eszenarioan. Azken eszenario horretan ia 100.000 pertsonako migrazio-saldo garbia lortuko litzateke bosturteko bakoitzeko, berrogeiko hamarkadan.

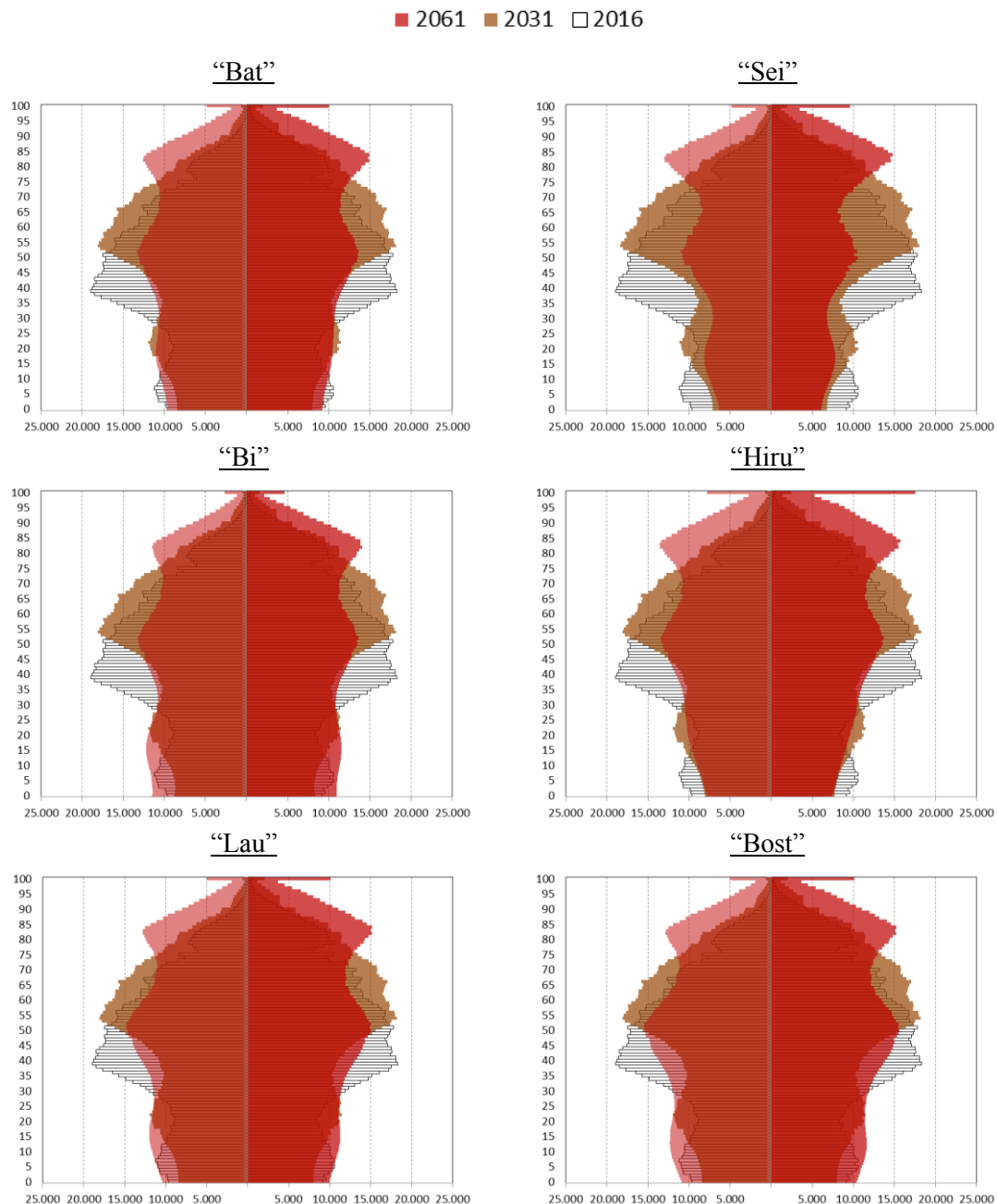
1.3 Biztanleriaren egitura adinaren arabera

2016ko biztanleria-piramidean EAEn azken hamarkadetan izandako bilakaera demografikoaren ezaugarri nagusiak laburtu dira. Lehenik eta behin, hirurogeita hamarreko hamarkadaren erdialdetik jaiotza-tasak izandako bat-bateko jaitsiera ageri da, eta jaiotza-tasak oraintsu izandako aldaketak, piramidearen oinarria estutu dutenak. Pasa den mendeko hirurogeita hamarreko hamarkadaren erdialdearekin alderatuta, 15 urtetik beherako biztanleria % 47 murriztu da, hots, 273.000 pertsona gutxiago. 15 eta 39 urte bitarteko biztanleria % 23 murriztu da, hots, 177.000 pertsona gutxiago. Bigarrenik, tarteko adinari dagokionez, 40 eta 55 urte bitartean alegia, jaiotza-tasa altua zen garaietan jaiotako belaunaldi jendetsuak ikus daitezke. 2016an adin tarte horretan zegoen biztanleriaren % 24 eta lau hamarkada lehenago biztanleriaren % 19 zegoen adin tarte horretan. Azkenik, bizitza luzeagoa da orain eta horren ondorioz, talde bakoitzeko kideen ehuneko handiagoa iristen da gero eta adin aurreratuagora eta luzaroago bizi dira. Hori dela-eta, piramidearen gailurra zabaldu egin da. Azken hamarkadetan, 65 urtetik gorako biztanle kopurua % 170 hazi da eta aldi berean barne-egitura feminizatuz eta gehiegi zahartuz joan da, emakume kopurua eta adineko biztanleria baitira gehien hazi direnak.

Datozen hamarkadetan EAEko biztanleria-piramideak izandako bilakaeran sakonduko da (1.5 grafikoa eta 1.5 taula taula). Neurri handi batean, egitura demografikoen ezaugarri den inertzia handiaren ondorio dira aldaketa horiek: alde batetik, zifra aldetik oso desberdinak diren belaunaldiak pasatu dira piramidearen profiletik, aurreko hamarkadetan jaiotza-tasan gorabeherak egon direlako; bestetik, biztanleriaren egitura eta fenomeno demografikoak lotuta daude. Inertzia horien ondorioz, eszenario desberdinetako piramideek ezaugarri komunak dituzte, epe ertainera batez ere: a) piramidearen erpina zabalduz doa, gaur egun helduaroan dauden biztanle talde handiak sartzen diren heinean; b) piramidearen oinarriak estua izaten jarraitzen du, ugalkortasuna gehien berreskuratu den kasuetan ere ez delako nahikoa izan ama izan daitekeen emakume kopuruaren murrizketa konpentsatzeko; eta c) biztanle helduen kopurua izugarri murriztu da, pasa den mendeko azken hamarkadetan jaiotako belaunaldi

eskasak hirurogeiko eta hirurogeita hamarreko hamarkadetako belaunaldi oparoak ordezkatzuz joan direlako. Epe luzeagora, ezaugarri komunak mantentzen diren arren, alde handiagoa egongo da egitura demografikoen artean, heriotza-tasaren, ugalkortasunaren eta migrazioen inguruko hipotesien metatze-efektuaren ondorioz, denbora igaro ahala.

1.5 grafikoa: 2016, 2031 eta 2061eko EAEko biztanleria-piramideak eszenario demografiko desberdinen arabera.

2061ean “bat” eszenarioko piramideak, oraingoak ez bezala, aldaketa gutxiago ditu profilean. Izan ere, belaunaldi jendetsuenetako kide kopurua murriztu egin da heriotza-tasaren ondorioz eta bien bitartean biztanle talde gazteenak jaiotza-tasa egonkorreko hamarkadetan

jaioak dira eta beraz, piramidearen oinarriak zilindro forma hartu du. Bizitza luzeagoa izatearen eta belaunaldiak jendetsuagoak izatearen ondorioz, piramidearen erpina zabaldu egingo da. 65 urtetik gorako biztanle kopurua % 58 haziko da 2016tik 2061era bitartean, hots, adineko 270.000 pertsona gehiago egongo dira. Eszenario honetan migrazioek biztanle gehiago ekarriko dituzten arren, tarte osorako 324.000 pertsonako migrazio-saldo garbiarekin, jaiotza-tasa baxuko tarteetan jaiotako belaunaldiak helduarora iritsiko dira eta biztanle talde handiek helduaroa pasatuko dute eta ondorioz, 30 eta 64 urte bitarteko biztanle kopurua izugarri murriztuko da, hots, 274.000 biztanle gutxiago (% 25 gutxiago) egongo dira 2016 eta 2061 bitartean. Bestalde, piramidearen oinarria egonkortu egingo da eta 19.000 biztanle egongo dira adin simple bakoitzean. 15 urtetik beherako biztanle kopuru osoa egungoa baino pixka bat baxuagoa izango da, hots, 300.000 pertsona ingurukoa. 2016 eta 2061 bitartean adin-segmentuek izandako bilakaera desberdinaren ondorioz, gazteek biztanlerian duten garrantzia egonkortuko da eta guztizkoaren % 14 inguru izango dira. Biztanle helduen kopurua 11 puntu baino gehiagoan murriztuko da (% 64,5 eta % 53,0 bitartean) eta 65 urtetik gorako biztanle kopuruaren parte-hartzea areagotuko da, 2061ean EAEko 3 egoiliarretik 1 65 urtetik gorakoa izango baita. Biztanle nagusien garrantzia ere areagotuko da, 2061erako 85 urtetik gorako biztanleak biztanleria osoaren % 11,6 izango baitira. Joera horiek direla-eta, biztanleriaren batez besteko adina asko igoko da 2016 eta 2046 bitartean, hots, 44,8 urtetik 49,5 urtera, eta epe luzeagora adin hori 50 urte baino pixka bat gutxiagoan egonkortuko da.

1.5 taula: EAEko biztanleriaren proiektzioa adin talde handietan banatuta eta eszenario demografiko desberdinen arabera, 2016 eta 2061.

	2016	2031						2061					
		Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis	Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis
Menores de 15 años	305,1	264,9	268,7	261,1	264,9	264,9	234,1	298,6	344,8	252,5	329,3	345,1	209,4
De 15 a 39 años	587,3	543,6	543,6	543,7	543,6	543,6	484,2	542,0	566,0	517,8	583,7	605,0	373,3
De 40 a 64 años	814,4	761,6	760,3	762,5	761,6	761,6	742,8	624,5	621,6	626,8	687,3	714,5	476,5
De 64 a 84 años	390,8	503,1	498,1	506,8	503,1	503,1	508,8	481,0	461,8	496,3	496,3	501,2	429,2
De 85 o más años	74,4	112,9	106,4	117,9	112,9	112,9	112,0	254,5	205,3	303,1	257,2	257,9	253,2
Total	2171,9	2186,2	2177,0	2192,0	2186,2	2186,2	2082,0	2200,7	2199,5	2196,5	2353,8	2423,8	1741,6
Menores de 15 años	14,0%	12,1%	12,3%	11,9%	12,1%	12,1%	11,2%	13,6%	15,7%	11,5%	14,0%	14,2%	12,0%
De 15 a 39 años	27,0%	24,9%	25,0%	24,8%	24,9%	24,9%	23,3%	24,6%	25,7%	23,6%	24,8%	25,0%	21,4%
De 40 a 64 años	37,5%	34,8%	34,9%	34,8%	34,8%	34,8%	35,7%	28,4%	28,3%	28,5%	29,2%	29,5%	27,4%
De 64 a 84 años	18,0%	23,0%	22,9%	23,1%	23,0%	23,0%	24,4%	21,9%	21,0%	22,6%	21,1%	20,7%	24,6%
De 85 o más años	3,4%	5,2%	4,9%	5,4%	5,2%	5,2%	5,4%	11,6%	9,3%	13,8%	10,9%	10,6%	14,5%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Migraziorik gabeko testuinguruan. “sei” eszenarioan proposatzen den bezalaxe, biztanle kopurua murriztuko da eta aldi berean piramidearen oinarria izugarri estutuko da. Era berean, biztanle helduen kopurua izugarri murriztuko da. Ugalkortasuna emakume bakoitzeko 1,7 seme-alabakoa izatera helduko bada ere, ama izan daitekeen emakume kopurua etengabe murriztuz joango da eta ondorioz, jaiotza kopurua ere murriztuz joango da. Hala, 15 urtetik beherako biztanle kopurua % 31 murriztuko da, hots, 2016an 305.000ekoa izatetik 2061ean 209.000koa izatera pasatuko da. Jaiotza-tasaren beherakada horrek epe luzera eragina izango du biztanle helduen kopuruaren bilakaeran eta are gehiago nabaritutako da belaunaldi eskasek belaunaldi

oparoak ordezkatzeko dituztenean. Lan egiteko adinean dauden milioi erdi biztanle baino gehiagoko galera gertatuko da eta hala, 2061ean 15 eta 64 urte bitarteko biztanle kopurua 883.000 ingurukoa izango da. Eszenario honetan ikus daitezke zahartze mailarik handienak. 20 eta 64 urte bitarteko biztanle kopurua 16 puntu baino gehiagoan murriztuko da, hots, % 64,5 izatetik % 48,8 izatera pasatuko da. Adineko pertsona kopurua, aldiz, 18 puntu haziko da eta 2061ean EAEko 10 egoiliarretik 4 adin tarte horretan egongo dira. Biztanleriaren batez besteko adina 53 urtetik gorakoa izango da 2061ean eta euskal biztanleriaren laurden bat 77 urtetik gorakoa izango da.

“Bi” eta “hiru” eszenarioetan biztanleriaren kopuru osoa “bat” eszenariokoaren parekoa da baina egitura demografikoak desberdinak dira, epe ertain eta luzera batez ere. Piramidearen ertzetan ikus daitezke desberdintasunak eta emaitzek adin tarte horietako biztanleriaren aldaketa maila kuantifikatzea ahalbidetzen dute, heriotza-tasak eta ugalkortasunak izandako bilakaeraren arabera:

- Heriotza-tasaren eraginez, 2061erako 65 urtetik gorako biztanleria 667.000 pertsonakoa da “bi” eszenarioan eta 799.000 pertsonakoa “hiru” eszenarioan, hau da, % 20ko aldea dago bizitzaren luzeran emandako aurrerapausoen arabera. Biztanleak luzaroago bizi direnez, adin gehieneko taldeetan daude desberdintasunik handienak. Hala, “bi” eszenarioan 65 urtetik gorako 205.000 pertsona daude eta “hiru” eszenarioan 303.000, hots, 2016ko kopuruekin alderatuta % 176ko eta % 307ko gorakada egon da, hurrenez hurren.
- Ugalkortasunaren eragina ikus daiteke 15 urtetik beherako biztanle kopuruan baina epe luzeagora biztanle heldu zein gazteen kopuruan ere nabaritu da. 2061ean 15 urtetik beherako biztanle kopurua 345.000koa zen “bi” eszenarioan eta 253.000koa “hiru” eszenarioan, hots, % 37ko aldea dago bi eszenarioen artean. Ugalkortasun mailaren gerorako eraginak ekarri du desberdintasun handi hori. Hain zuzen ere, denbora tarte bateko ugalkortasun mailak hogeitahogeita hamar urte geroago jaiotza-tasan izan du eragina, ama izateko adinean dagoen emakume kopurua zehaztu baitu. Horrenbestez, epe laburrera ugalkortasuna asko hobetu beharko litzateke, “bi” eszenarioan proposatu den bezalaxe, haur kopurua hazteko. Bestalde, ugalkortasun maila baxu mantenduko balitz, piramidearen oinarria estutuz joango litzateke, baita migrazio-saldo positiboak egonda ere.

Biztanleriaren banaketa erlatiboari dagokionez, 2016an 15 urtetik beherako biztanle kopurua % 11,5 ingurukoa zen “hiru” eszenarioan eta % 15,7 ingurukoa “bi” eszenarioan. 65 urtetik gorako biztanle kopurua, aldiz, % 30,3koa zen “bi” eszenarioan eta % 36,4koa “hiru” eszenarioan, hau da, 2016an baino % 9 eta % 15 gehiagokoa. “Bi” eszenarioan biztanleriaren batez besteko adina 48,6ko gehieneko zifrara iristen da 2014an eta 47,3ra jaisten da 2061ean. “Hiru” eszenarioan, aldiz, adin hori igoz doa eta 52 urtetik gorakoa da neurtutako denbora tartearen amaieran.

“Bi” eta “hiru” eszenarioetan 2031tik aurrera immigrazioak biztanle gehiago dakartza eta horrek eragin zuzena du biztanle helduen kopuruan, eta zeharkako eragina piramidearen

oinarrian. “Bost” eszenarioan ikusten da argien. Migrazio-saldo altuagoari esker, “bat” eszenarioan ez bezalaxe, 2061ean 15 urtetik beherako biztanle kopurua 2016koa baino altuagoa izango litzateke. “Lau” eszenarioan 50.000 pertsona gehiago lirateke eta “bost” eszenarioan 68.000 pertsona gehiago. Gainera, adin tarte horretako biztanle kopurua biztanleria osoaren % 14an mantenduko litzateke. Eszenario horietan aurreikusitako immigraziorik handienak ez luke ekidingo 15 eta 64 urte bitarteko biztanle kopurua 2016tik 2061era bitartean murriztea, neurri batean galerak motelduko balira ere. “Lau” eszenarioan % 9koa izango litzateke murrizketa hori; “bost” eszenarioan, aldiz, % 6koa. Eszenario bietan biztanleriaren batez besteko adinak gora egiten du eta 49koa izatera iristen da 2038an. “Lau” eszenarioan egonkortu egiten da balio hori; “bost” eszenarioan, aldiz, jaitsi egiten da urte erdi geroago, gutxi gorabehera.

Biztanleriak adin talde handien arabera izandako bilakaerak egiturazko joera du, zifren aldetik desberdintasun ugari dituzten biztanle taldeak adin desberdinetatik pasatu ahala. Neurri batean etorkizuneko fenomeno demografikoen arabera modulatu ahalko dira (1.6 grafikoa grafikoa).

- 0 eta 14 urte bitarteko biztanleriak bilakaera gorabeheratsua du, aurreko hamabost urteetako jaiotza-tasaren arabera. Epe labur eta ertainera biztanle talde hori murriztea aurreikusten da. Migraziorik gabeko eszenarioan (“sei”) eta jaiotza-tasak baxua izaten jarraitzen duen eszenarioan (“hiru”) joera horrek jarraitu egingo du epe luzera. Bestalde, “bat” eszenarioko ugalkortasunarekin eta migrazioarekin egungo zifren parekoak lortuko dira aztertutako denbora tartearen amaieran, hots, 300.000 pertsona. Ugalkortasun maila gehiago berreskuratu beharko litzateke (“bi”) edo migrazioa handiagoa izan beharko litzateke (“bost”) 2061ean, pasa den mendeko laurogeita hamarreko hamarkadaren hasieran izandako biztanle kopurua lortzeko, hau da, 345.000 pertsona.
- Pasa den mendearen amaieran jaiotako belaunaldi urriak 15 eta 39 urte bitarteko adin tartera iristen direnean, adin tarte horren bilakaera baldintzatuko dute epe laburrera. Epe luzeagora, jaiotza-tasa baxuak bere horretan jarraituko duenez, horrek ere aipatutako adin tartearen bilakaera baldintzatuko du, biztanle kopurua egonkortuko baitu. “Bat” eszenarioan biztanleria 530-560.000 pertsona ingurukoa da denbora tarte osoan zehar. Bestelako ugalkortasun mailak eragin moderatua izango luke epe luzera, ugalkortasun maila baxuena duen eszenarioan aztertutako denbora tartearen amaieran biztanle kopurua 518.000koa baita, eta ugalkortasun maila handiena duen eszenarioan 566.000koa. Epe ertain eta luzera biztanle kopurua egungo mailan mantenduko balitz, migrazioak ekarritako biztanle gehiago beharko lirateke, “lau” eta “bost” eszenarioetan ikusten den bezala. Bestela, migraziorik egongo ez balitz, biztanle kopuruak beherantz egiten jarraituko luke eta 400.000 biztanletik behera egongo lirateke mendearen erdialdetik aurrera.
- 40 eta 64 urte bitarteko biztanle taldearen kasuan, zifra aldetik oso desberdinak diren belaunaldiekin ordezkatzeko prozesua funtsezkoa izango da eta horren ondorioz, epe laburrera biztanle kopuruak tarte horretan gora egingo badu ere, kolpera jaitsiko da belaunaldi urriagoak adin tarte horretara iristen joan ahala. Migraziorik egon ezean,

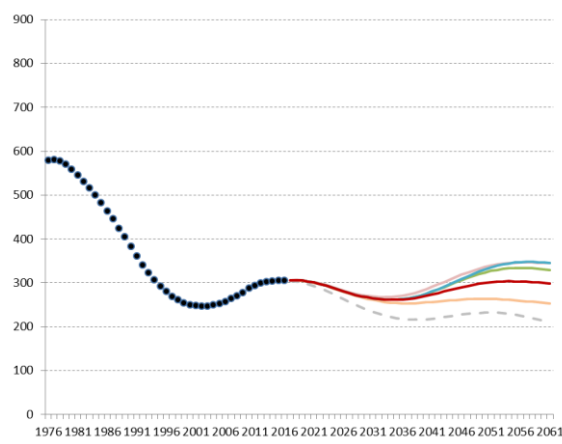
ordezkapen horren ondorioz milioi erdi biztanle baino gutxiago egongo dira 2047tik aurrera eta epe luzera 475.000 biztanle inguruan geratuko da. “Bat” eszenarioan ageri diren antzeko migrazio-saldoek beherakada hori moteltzen lagunduko lukete eta 600.000 pertsonan geratuko litzateke gutxienez, mende erdialderako. Ostean berreskurapen bat egongo litzateke eta pasa den mendeko laurogeiko hamarkadaren amaieran erregistratutako balioen parekoak lortuko lirateke. Immigrazio handiagoa egonez gero (“lau” eta “bost”), epe luzera gehiago berreskuratuko litzateke biztanle kopurua, baina 2016koa baino % 15 baxuagoa izaten jarraituko luke.

- 65 eta 84 urte bitarteko biztanle kopuruak gora egiten jarraitzen du eszenario guztietan. 2047an gehieneko kopurura iristen da, hots, 590-600.000 pertsona. Ostean, belaunaldi urriagoak adin horretan sartzen joan ahala, adin tarte horretako biztanle kopurua jaisten hasten da. 2061ean 65 eta 84 urte bitarteko biztanle kopurua 481.000koa izango litzateke “bat” eszenarioaren arabera. Bizitzaren luzapenaren arabera, 462.000 izango lirateke “bost” eszenarioan eta 496.000 “lau” eszenarioan.

1.6 grafikoa: EAEko biztanleriaren bilakaera eta proiektzioa adin talde handietan banatuta eta eszenario demografiko desberdinen arabera.

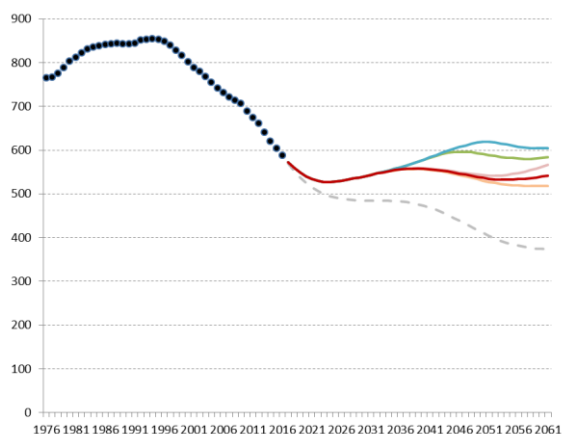
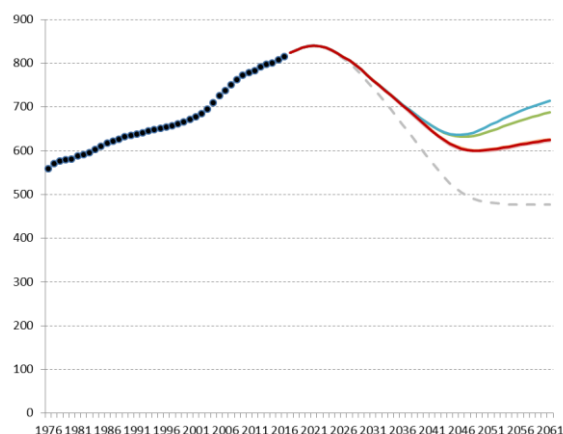
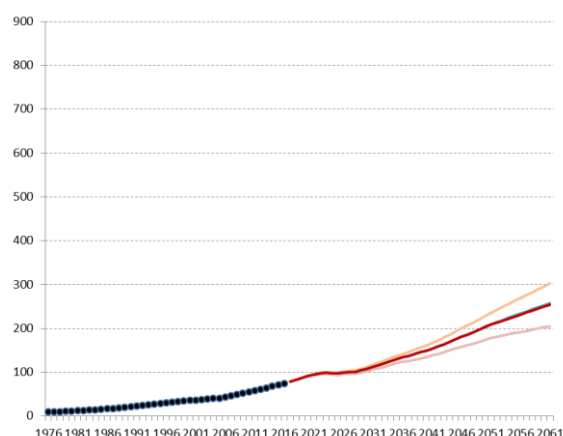
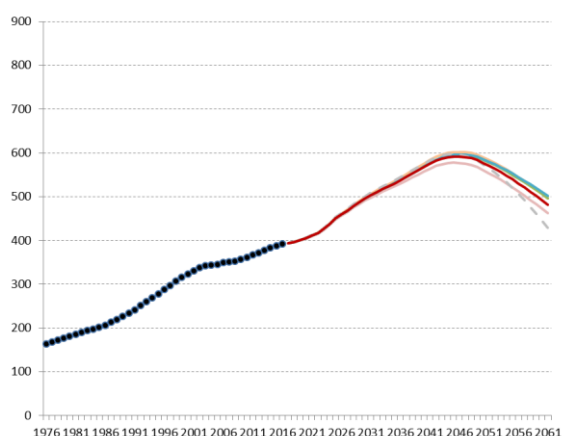
● Registro — Dos — Tres — Cuatro — Cinco — Seis — Uno

15 urtetik beherakoak

15 - 39 urtekoak

40 - 64 urtekoak

65 - 84 urtekoak85 urte edo gehiagokoak

- Amaitzeko, 85 urtetik gorako biztanle kopurua izugarri hazi da belaunaldi horiek jendetsuagoak direlako, bizitza luzeagoa delako eta hain justu belaunaldi horiek direlako orain urte gehiago bizi direnak. Etengabe hazteko joera hori gelditu egingo da une batez, mende honetako hirugarren hamarkadan, belaunaldi urriagoak helduko direlako adin tarte horretara, Gerra Zibilean eta gerraondoa jaiotako belaunaldiak, hain zuzen ere. Proiekzioaren amaiera partean eta “bat” eszenarioaren arabera, milioi laurdeneko biztanle kopurua lortuko litzateke. Dena den, bizitzaren luzapenaren menpe dago zifra hori. Bizitza horrenbeste luzatzen ez bada, 205.000 biztanle egongo lirateke (“bi”). Bizitza luzatzeko hobekuntza sakonak egonez gero, berriz, adineko 303.000 pertsona egongo lirateke (“hiru”), hau da, epe luzera adin tarte horrek % 48ko aldakortasuna izango luke heriotza-tasaren arabera.

1.4 Eszenario demografikoak lurralde historikoetan

Lurralde historikoetako biztanleriak etorkizunean izango duen bilakaera eszenario bakoitzean EAE osorako deskribatutako bilakaeraren antzekoa da oro har. Hala ere, berezitasunak daude biztanleriaren aldaketa-erritmoetan, eta baita adinaren arabera egituren

aldaketa-prozesuaren intentsitatean ere. Heriotza-tasan eta ugalkortasunean izandako aldaketei, egitura demografikoek hazkunde naturalean duten eragin desberdinari eta lurralde bakoitzak migrazio-fluxuak erakartzeko duen gaitasunari erantzuten diete berezitasun horiek.

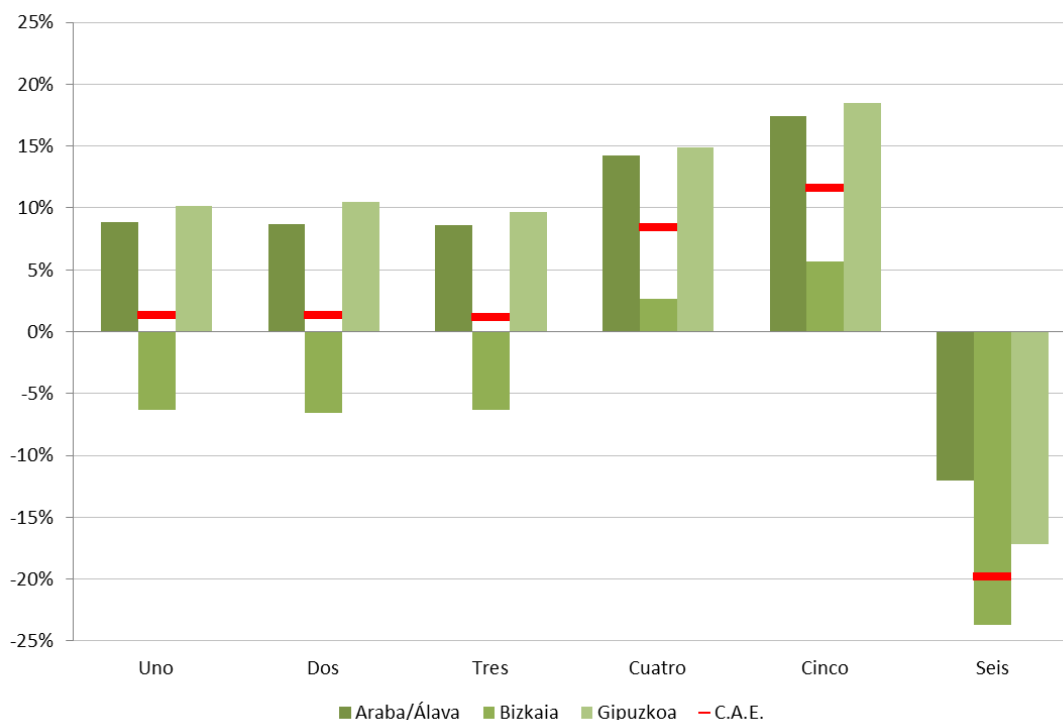
Migratio-mugimendurik aurreikusten ez duten eszenario guztietan, Arabako eta Gipuzkoako lurralde historikoetan biztanleriaren hazkunde erlatiboa EAE osokoarena baino handiagoa da. Bizkaiaren kasuan, aldiz, eszenario batzuetan hazkunde txikiagoa edo negatiboa da (1.6 taula taula eta 1.7 grafikoa grafikoa). Azken bosturtekoetan Arabako eta Gipuzkoak egoiliarrek EAEn duten garrantzi erlatiboa areagotuz joan da eta joera hori mantenduko da, Bizkaiko egoiliarren kaltetan. “Bat” eszenarioaren arabera, 2061ean biztanleriaren ia % 16 Araban biziko da (2016an baino % 1 gehiago), % 48,5 Bizkaian (ia % 4 gutxiago) eta % 35,6 Gipuzkoan (% 2,9 gehiago).

1.6 taula: Lurralde historikoetako biztanleriaren proiektzioa eszenario demografiko desberdinen arabera, 2016-2061.

	2016	2031						2061					
		Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis	Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis
Valores Absolutos													
Araba/Álava	322,3	337,7	336,2	338,4	335,3	335,3	319,3	350,9	350,5	350,1	368,1	378,6	283,6
Bizkaia	1.138,9	1.109,8	1.105,0	1.113,0	1.120,4	1.120,4	1.076,8	1.066,5	1.063,6	1.067,1	1.168,9	1.203,2	869,2
Gipuzkoa	710,7	738,7	735,8	740,6	730,6	730,6	685,9	783,2	785,4	779,4	816,7	842,0	588,8
C.A.E.	2.171,9	2.186,2	2.177,0	2.192,0	2.186,2	2.186,2	2.082,0	2.200,7	2.199,5	2.196,5	2.353,8	2.423,8	1.741,6
Valores Relativos													
Araba/Álava	14,8%	15,4%	15,4%	15,4%	15,3%	15,3%	15,3%	15,9%	15,9%	15,9%	15,6%	15,6%	16,3%
Bizkaia	52,4%	50,8%	50,8%	50,8%	51,2%	51,2%	51,7%	48,5%	48,4%	48,6%	49,7%	49,6%	49,9%
Gipuzkoa	32,7%	33,8%	33,8%	33,8%	33,4%	33,4%	32,9%	35,6%	35,7%	35,5%	34,7%	34,7%	33,8%
C.A.E.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

“Bat”, “bi” eta “hiru” eszenarioak migratioari buruzko hipotesi berberetan oinarritzen dira. Kasu horietan, Gipuzkoako biztanleria % 10 inguru haziko da 2016tik 2061era bitartean, Arabakoa ia % 9 eta Bizkaikoa % 6 baino pixka bat gehiago murriztuko da. Hazkunde naturalaren ondorio da desberdintasun hori, hiru lurralde historikoetan gero eta negatiboagoa izango baita, baina Bizkaian gehiago nabaritzen da. “Bat” eszenarioa oinarri hartuta, denbora tarte osorako hazkunde naturalaren tasa, urtean, - % 1,22koa da Araban, - % 1,99koa Gipuzkoan eta - % 4,23koa Bizkaian. Bizkaiarena da hazkunde naturalik eskasena eta gainera, bertako ugalkortasun maila EAEkoa baino baxuagoa da. Era berean, Bizkaiaren egitura demografikoa zaharkituago dago eta beraz, jaiotza-tasa baxuagoa da eta heriotza-tasa altuagoa. Hiru lurraldeetan migratio-hazkundearen tasak positiboak badira ere, berezitasunak dituzte intentsitate eta erritmo aldetik. Izan ere, Araban eta Gipuzkoan egonkor mantentzen da, urteko % 3 eta % 4, hurrenez hurren, baina Bizkaian % 1etik beherako urteko tasatik abiatu eta % 4ko urteko tasara iristen da aztertutako denbora tartearen amaierarako. Laburbilduz, eszenario demografiko hauetan, Arabaren eta Gipuzkoaren kasuan migratioek ekarritako biztanle kopurua nahikoa izango litzateke jaiotza kopuruaren eta heriotza kopuruaren arteko aldeak eragindako galerak konpentsatzeko, baina Bizkaiaren kasuan ez litzateke nahikoa izango.

1.7 grafikoa: Lurralde historikoetako biztanleriak izandako aldaketa 2016an eta 2061ean, eszenario demografiko desberdinen arabera.

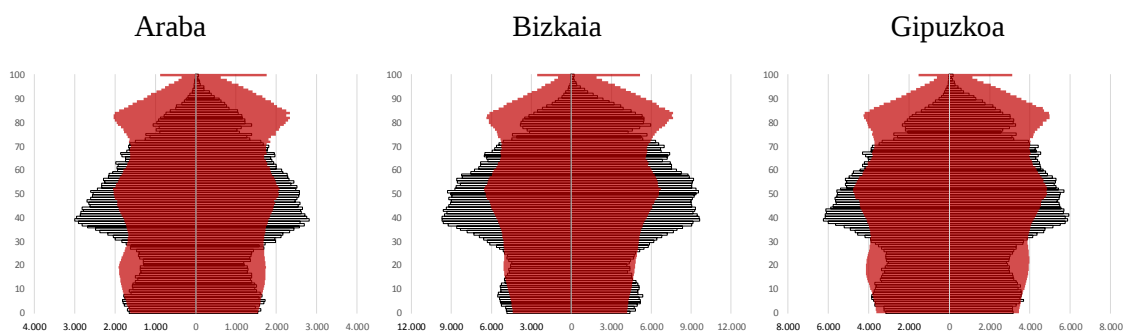

Migrazioak biztanle berriak ekarriko balitu, “lau” eta “bost” eszenarioetan epe ertain eta luzerako aurreikusten den bezalaxe, Bizkaiko hazkunde naturalak ekarritako galerak konpentsatuko lirateke eta hala, Bizkaiko biztanleriaren beheranzko joera geldituko litzateke mendeko laugarren hamarkadatik aurrera. Hala ere, oraindik ere desberdintasunak egongo lirateke lurralde historiko bakoitzeko hazkunde-erritmoen artean. Gipuzkoako biztanleria % 18,5 haziko litzateke denbora tarte osoan, Arabakoa % 17,5 haziko litzateke eta Bizkaikoa % 5,6 baino ez, migrazio gehieneko eszenarioan (“bost”). Bizkaiko egoiliarren garrantzi erlatiboaren murrizketa beste eszenarioetan baino txikiagoa bada ere, aztertutako denbora tartearen amaieran EAEko biztanleriaren erdia baino gutxiago biziko litzateke lurralde historiko horretan.

Gaur egun lurralde historikoetako biztanleria-piramideek EAE osoko biztanleria-piramidearen antzeko profila dute. Desberdintasun txikiak daude, esate baterako, Araban eta Gipuzkoan haurren garrantzi erlatiboa handiagoa da eta Bizkaian biztanle helduen garrantzi erlatiboa da handiagoa. Hasierako antzekotasun hori dela-eta, hurrengo hamarkadetan piramideetan egondako aldaketak eszenario desberdinetan EAE osorako deskribatutako aldaketen parekoak dira: oinarriak estu samarrak dira, erdiko adinetan biztanleria asko murrizten da eta piramidearen erpina zabaldu egiten da (1.8 grafikoa grafikoa). “Bat” eszenarioan 15 urtetik beherako biztanle kopurua hazi egiten da Araban eta Gipuzkoan, % 7 inguru 2016 eta 2061 bitartean; Bizkaian, aldiz, % 11 murrizten da. Lurraldeen artean ugalkortasun maila desberdina delako eta ugaltzeko adinean dauden emakume taldeak gehiago

edo gutxiago murrizten direlako dago alde hori. Adin helduetan, 15 eta 64 urte bitartean, aldaketaren maila ere desberdina da: % 7 galduko da Gipuzkoan, eta Bizkaian, berriz, % 24. Faktore determinatzaileak izango dira gaur egun adin tarte horretan dauden taldeen tamaina, jaiotza-tasaren bilakaera eta bi lurraldeek migrazio-fluxuak erakartzeko duten gaitasun desberdina. Azkenik, 65 urtetik gorako biztanleriaren hazkunde handiak intentsitate handiena Araban izango du, % 82 gehiagorekin, eta hazkunde erlatibo txikiena, berriz, Bizkaian, % 48 gehiagorekin (izan ere, gaur egun egitura zahartuena bertan da).

1.8 grafikoa: Lurralde historikoetako biztanleria-piramideak 2016an eta 2061ean, “bat” eszenarioaren arabera (balio absolutuak)

2061ean lurralde historikoetako biztanleriak izango duen banaketa erlatiboa EAEko biztanleriaren banaketarekin alderatuz gero, berezitasun batzuk mantenduko direla ikusiko dugu. Esate baterako, 20 urtetik beherako biztanleek garrantzi handiagoa izango dute Araban eta Gipuzkoan eta adineko pertsona gehiago egongo dira Bizkaian. Biztanleriaren batez besteko adinean laburbiltzen dira desberdintasun horiek. “Bat” eszenarioaren arabera, 2061ean 49,2 urtekoa izango litzateke Araban, 50,8 urtekoa Bizkaian eta 48,6 urtekoa Gipuzkoan. Horrenbestez, lehenengo bi lurraldeetan batez besteko adin hori 2016an baino % 5,5 altuagoa izango litzateke eta hirugarren lurraldearen kasuan % 4,3 altuagoa. Eszenario guztietan, Bizkaia egitura zaharkituena duen lurraldea izaten jarraituko luke. Gipuzkoak, aldiz, Arabaren tokia hartuko luke, zahartze-maila baxuena duen lurralde modura. Etorkin berriak aurreikusten dituzten eszenarioetan lurralde historikoetako batez besteko adina bateratu egingo litzateke eta urte erdi baino gutxiagoko aldea egongo litzateke aztertutako denbora tartearen amaieran, “bost” eszenarioaren arabera (1.7 taula taula).

1.7 taula: Lurralde historikoetako eta EAEko biztanleriaren batez besteko adina 2016an eta 2061ean, eszenario demografiko desberdinen arabera.

	2016	2061					
		Uno	Dos	Tres	Cuatro	Cinco	Seis
Araba/Álava	43,7	49,2	46,8	51,5	49,1	48,7	52,2
Bizkaia	45,3	50,8	48,3	53,3	49,3	48,9	54,1
Gipuzkoa	44,3	48,6	46,2	51,0	48,8	48,5	52,2
C.A.E.	44,8	49,8	47,3	52,2	49,1	48,7	53,2

2 FENOMENO DEMOGRAFIKOEN BILAKAERAREN HIPOTESIA

2.1 Heriotza-tasa

Heriotza-tasaren etorkizuneko mailen balioespenak garrantzia hartu du berriro ere biztanleriaren proiektzioetan, azken hamarkadetan izandako garapenaren eta egungo eta etorkizuneko egitura demografikoen gainean duen eraginaren ondorioz. Alde batetik, bizi-luzetasunean lortutako azken aurrerapenak izan dira biztanleriaren bizi-itxaropenetako aurrerapen berrien oinarria, eta berriz planteatu dira biziraupenaren mugak. Bestetik, biztanleriaren egituren zahartze-prozesuaren ondorioz (belaunaldi ugari adin aurreratura iritsi direlako gertatu da hori), pertsona gehiagok eskuratuko dituzte bizitza-luzeran izandako aurrerapen horien abantailak. Ondorioz, fenomeno horren rola gero eta garrantzitsuagoa izango da, proiektzioetako baten helburua adineko pertsonen taldeko etorkizuneko kideen eta zahartze-mailen aurreikuspena baita, gizarte- eta asistentzia-politiketan duten inpaktuagatik eta osasungintzara edota pentsioetara bideratu beharreko baliabideengatik, beste hainbaten artean.

Azken hamarkadetan hobekuntza nabarmena izan da euskal biztanleriaren biziraupenean. 1986-87 biurtekoan jaiotzaren momentuan kalkulaturako bizi-itxaropena 73,0 urtekoa zen gizonentzat eta 80,7koa emakumeentzat. 2014-15ean, berriz, 80,3 eta 86,2koa zen, hurrenez hurren. Ondorioz, bizi-itxaropenik handiena duten Europako eskualdeetako bat izan zen EAE. Hobekuntza horiek gertatu direnean, gero eta adin aurreratuagoan dauden pertsonak izan dira etengabe urte gehigarri horiek gehituz joan direnak, 65 urte betetzeko momentuan batez besteko bizi-itxaropenak izandako bilakaerak erakusten duen legez. % 27 igo zen gizonen kasuan eta % 21 emakumeen kasuan. Hala, 2014-15 biurtekoan beste 19,0 eta 23,5 urtekoa izan zen, hurrenez hurren.

Heriotza-tasari buruzko hipotesi ertainaren arabera, bizi-itxaropenak gora egiten jarraituko du baina abiadura motelagoa hartuko du, emakumeen kasuan batez ere. 2060. urterako kalkulatu den bizi-itxaropena 88,8 urtekoa da, gizona dagokienez; eta 92,2, emakumei dagokienez. Horrenbestez, gorakada izan da tarte osorako: 8,5 eta 6, urtekoa, hurrenez hurren¹. Emakumeetan adin heldu eta nagusietan heriotza-tasa hobetzeko geldikina txikiagoa da, eta, gainera, inpaktu apalagoa du herritarrek bizitako urteen gainean hiltzeko arriskuen murrizpenak, esandako murrizketa hori gertatzen den adinean aurrera egin ahala; bi faktore horiek azaltzen

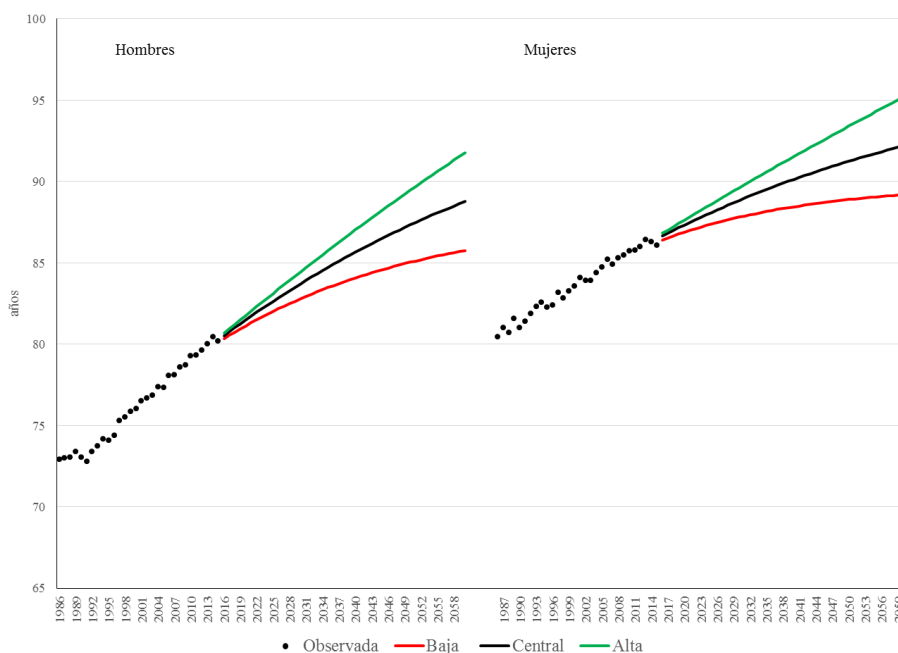
¹ EINek Espainia osoko biztanleriaren inguruan egindako proiektzioaren arabera, oraindik indarrean dagoena, 2060an bizi-itxaropena pixka bat baxuagoa izango da: 87,9 urtekoa gizonen kasuan eta 91,1 urtekoa emakumeen kasuan. Hipotesi zentral horren arabera, EAErako proiektutako kopuruak INSEEk Frantziarako proiektatutako kopuruak baino pixka bat baxuagoak dira. Frantziaren kasuan, 2070ean gizonen batez besteko bizi-itxaropena 90,1 urtekoa izango litzateke eta emakumeena 93,0 urtekoa.

dute irabazi absolutua emakumeetan txikiagoa izatea gizonetan baino, eta sexuen arteko batez besteko bizitza-diferentzialak murriztu egiten dira (6,1 izatetik 3,4 izatera). Adin aurreratuetako heriotza-tasekin loturik, aurreikuspenen arabera, 65 urtetik aurrerako bizi-itxaropena % 34 haziko da gizonetan eta % 20 emakumeetan, eta 25,4 eta 28,2 urtekoa izatera iritsiko da 2060an. Heriotza-tasaren adinaren arabera bilakabidearen atzetik, hiru kasu daude: a) heldu-gazteen taldean hiltzeko arriskuen beheranzko joera mantenduko da, hau da, ez dira adin horietako arrisku espezifikoak agertuko edo berriz sortuko; b) belaunaldi-ordezkapenak ez du eragin nabarmenik izango emakumezkoen heriotza-tasan eta, horri esker, nabarmen murriztuko dira heldutasunean eta adinekoen lehen urteetan hiltzeko arriskuak; eta, c) biztanleriaren bizi-luzeraren aurrerapenak mantendu eta sendotuko dira, eta adin aurreratuenetan biziraupenaren hobekuntza nabarmena gertatuko da.

2.1 taula: EAEko bizi-itxaropenaren bilakaeraren hipotesia.

		Al nacer			A la edad 65		
		Baja	Media	Alta	Baja	Media	Alta
2030	Hombres	82,8	83,7	84,5	20,9	21,6	22,1
	Mujeres	87,8	88,8	89,6	24,5	25,4	26,0
2045	Hombres	84,6	86,5	88,3	22,2	23,7	25,0
	Mujeres	88,7	90,7	92,5	25,3	27,0	28,5
2060	Hombres	85,8	88,8	91,8	23,1	25,4	27,8
	Mujeres	89,2	92,2	95,2	25,7	28,2	30,9

2.1 grafikoa: Jaiotzako bizi-itxaropenaren bilakaera eta proiektzioa. EAE 1986-1960

Honako ideia hau da hipotesi baxuaren ardatza: gizarte garatuetan lortutako heriotza-tasa giza bizitzaren mugetatik gero eta hurbilago dago eta beraz, bizitzaren iraupenean egindako

hobekuntzak gero eta moderatuagoak izango dira. Hipotesi horren arabera, bizitzako urteak irabazteko erritmoa moteldu egingo da, emakumeen kasuan batez ere, 90 urteko muga teorikora hurbiltzen joan ahala. Hipotesi hori oinarri hartuta, 2060an jaiotzaren momentuan kalkulaturako bizi-itxaropena 85,8 urtekoa izango litzateke gizonentzat eta 89,2 urtekoa emakumeentzat, hau da, 2014-15 biurtekoko balioak baino 5,4 eta 3,0 urte gehiago, hurrenez hurren. Bizi-itxaropenaren mugez ari garen honetan, bizitzako urteak irabazteko aukerak eskasagoak izango dira adin aurreratuetan, emakumeen kasuan batez ere. Ondorioz, 65 urtetik aurrerako bizi-itxaropenaren hazkunde erlatiboa txikiagoa da 2016 eta 2060 bitartean. Gizonen kasuan % 21ekoa da hazkunde hori; emakumeen kasuan, berriz, % 9koa.

Beste alde batetik, hipotesi altuaren arabera, azkeneko hiru hamarkadetan jaiotzako bizi-itxaropenak izandako hobekuntza-erritmoa mantenduko da. Batez bestean, egutegiko urte bakoitzean gizonen bizi-itxaropena 0,25 urte igo zen eta emakumeen kasuan 0,20 urte. Denboran zehar hazkunde horrek jarraitu egiten duenez, 2060an jaiotzako bizi-itxaropena 91,8 urtekoa izango da gizonentzat eta 95,2 urtekoa emakumeentzat, hau da, 11,4 urte eta 9,0 urte gehiagokoa, hurrenez hurren. Urte horiek irabazteko, heriotzako adina izugarri atzeratu behar da eta heriotza-tasa izugarri jaitsi behar da adin aurreratuetan. Lehenengo aspektuari dagokionez, 2014-15 biurtekoan EAEko heriotzari buruzko tauletan ageri den heriotzako adin modala 87 urtekoa da gizonen kasuan eta 90 urtekoa emakumeen kasuan; 2060an, aldiz, 96 eta 99 urtekoa da, hurrenez hurren. Bizitza luzeagoa denez eta adin aurreratuena duten biztanleak direnez orain urte gehiago bizi direnak, 85 urtetik aurrerako bizi-itxaropena asko igoko da. Gizonen kasuan 5,6 urtetik 11,2 urtera igoko da 2014-15 biurtekoan eta emakumeen kasuan 7,3 urtetik 13,0 urtera, hau da, % 99 eta % 78 gehiago, hurrenez hurren.

Lurralde historikoetako heriotza-tasaren proiektzioak EAEko heriotza-tasari buruzko hipotesi desberdinetan aurreikusitako bilakaera barne hartzen du alde batetik, eta oraintsu lurralde historikoen eta erkidego osoaren artean hiltzeko arriskuen aldetik dauden desberdintasunak bestetik. Hortaz, EAE osoak markatzen du bilakaeraren bidea eta aldi berean mantendu egiten da heriotza-tasaren lurraldearen araberrako gradientea, azken urteotakoa, hain zuzen ere. Hipotesi bakoitza oinarri hartuta, Bizkaiak du bizi-itxaropenik baxuena eta Arabak altuena. Tartean legoke Gipuzkoa, EAE osorako balioen parekoak baititu, gaur egun gertatzen den bezalaxe (2.2 taula taula).

2.2 taula: Lurralde historikoetako bizi-itxaropena jaiotzean, 2060an.

	Hombres			Mujeres		
	Baja	Media	Alta	Baja	Media	Alta
Araba/Álava	86,6	89,6	92,5	89,7	92,9	95,8
Bizkaia	85,5	88,5	91,5	89,0	92,0	94,9
Gipuzkoa	85,8	88,8	91,8	89,3	92,2	95,2
C.A.E.	85,8	88,8	91,8	89,2	92,2	95,2

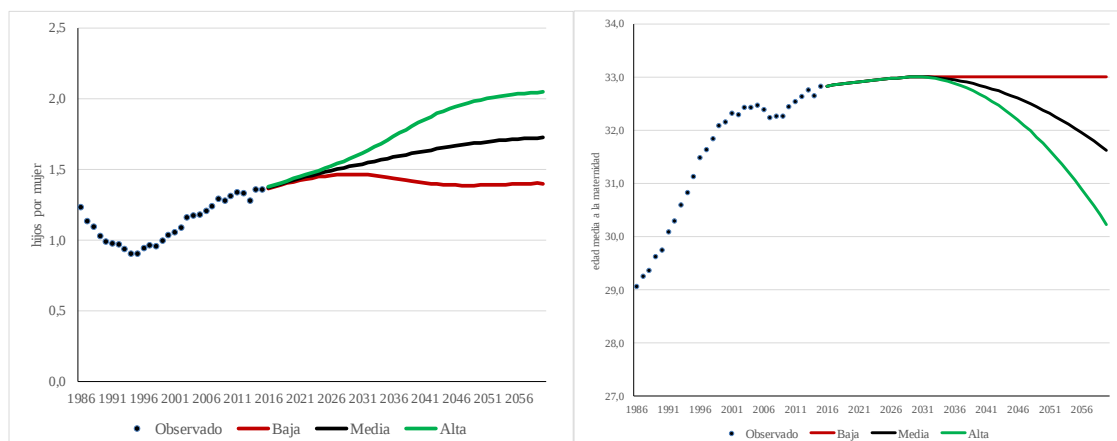
2.2 Ugalkortasuna

Ugalkortasunaren beherakadak –gainbehera horrek berekin dakarren haur eta gazteen murrizketarekin– eragina izan du zenbait arlotan, esaterako, hezkuntzan, osasunean eta talde horri zuzendutako ondasunen ekoizpenean. Edonola ere, haurren eta gazteen beherakada proportzionalki apalagoa izan zen ugalkortasunaren beherakada baino, efektu konpentsatzaile baten eraginez: seme-alabak izateko adinean dauden pertsonak ugaritu izana, aldi berean 1960ko eta 1970eko ugalkortasun-tasa handiaren ondorioz. Aldiz, azken hamarkadetan izandako jaiotza-tasen beherakadak hurrengo urteetan ugaltzeko adinean izango den biztanleriaren murrizketa ekarriko du, eta horrek eragin negatiboa izango du haurren kopuruaren etorkizuneko garapenean, baita ugalkortasunaren erreberazioan ere.

Azken hamarkadetan, beherakada oso handia gertatu da herriarren ugalkortasun-mailan, eta emakumeko seme-alaben batez besteko kopurua 1975ean 2,8 izatetik 1990eko hamarkadaren erdialdean 0,9 izatera igaro zen; ondoren, nolabaiteko leheneratzea etorri zen, 2015ean 1,36 seme-alabara iritsita. Murrizketa hori azaltzeko, lehenik eta behin, hirugarren seme-alabak desagertu izana aipatu behar da (eta, oro har, familia ugariak); izan ere, 3. ordenako eta gehiagoko ugalkortasuna 0,14 izango litzateke emakumeko, hau da, 1975ean baino sei aldiz txikiagoa. Erreproduktzio-proiektuaren murrizketa horrekin batera lehen eta bigarren seme-alaben ugalkortasun-mailak ere nabarmen jaitsi dira eta % 34ko eta % 42ko murrizketa izan dute, hurrenez hurren, 1975 eta 2015 bitartean. Ugalkortasunaren beste dimentsio garrantzitsu batek pertsonen eta familien bizitzaren zikloarekin dauka lotura; amatasunaren adinak, alegia. Azken urteetako bilakaera garrantzitsuena ugalkortasun-bizitzaren adinaren hasiera handitu izana da, hau da, lehendabiziko amatasuna, 6,5 urte handitu da eta 32 urte inguruan dago gaur egun. Oro har seme-alaba guztiak izateko adina 32 urtekoa da.

Ugalkortasunari buruzko hipotesiak taxutzeko, bi denbora-muga jarri dira: 2030era bitartekoa lehena, oraintsuko joerak estrapolatzean oinarritzen dena, eta data horretatik aurrerakoa bigarrena, ugalkortasunak epe luzera izango duen bilakaerari lotutako hiru helburu normatibo kontuan hartzen dituen. Epe laburrera, hipotesi guztiek aurreikusten dute ugalkortasuna astiro eta antzera berreskuratuko dela, ama izateko batez besteko adina atzeratu egingo delako EAEn. Gaur egun lehenengo seme-alaba izateko batez besteko adina 31,8 urtekoa da EAEn; EU28ko herrialdeetan, berriz, 26 urtetik (Bulgaria) 30,8 urtera (Espainia eta Italia) bitartekoa da. Ama izateko batez besteko adina atzeratu egin denez, epe laburrerako ugalkortasun maila nazioarteko estatistika-bulegoek Europako herrialdeetarako proiektatutako mailen tarte baxuena baino beherago dago hipotesi guztietan. Epe luzeagora, hipotesiak gehiago desberdintzen dira eta berreskurapen handiena aurreikusten dutenek ama izateko batez besteko adina aurreratuko dela diote (Grafikoa 2.2 grafikoa).

Grafikoa 2.2: EAEn 1986-2060rako behatutako eta proiektatutako Ugalkortasun Indize Sintetikoa eta ama izateko batez besteko adina

Ugalkortasunari buruzko proiektzioan, epe laburrera artekoan, adinaren eta ordenaren arabera sailkatuta dauden eta 2000-2015 denbora tartean behatu diren ugalkortasun-tasen bilakaera luzatzen duen eredu ekonometriko bat erabili da. Eredu horren arabera, 2030ean 1,53 seme-alabakoa izango da ugalkortasun-tasa, ordena desberdinetako ugalkortasunaren balio absolutua antzean hazi delako. Dena den, 2. eta 3. ordenetan hazkundea handiagoa izan da eta seme-alaba gehiago aurreikusten dira (2.3 taula taula).

2.3 taula : EAEko Ugalkortasun Indize Sintetikoa ordenan 2015 eta 2030erako, hipotesi zentralaren arabera.

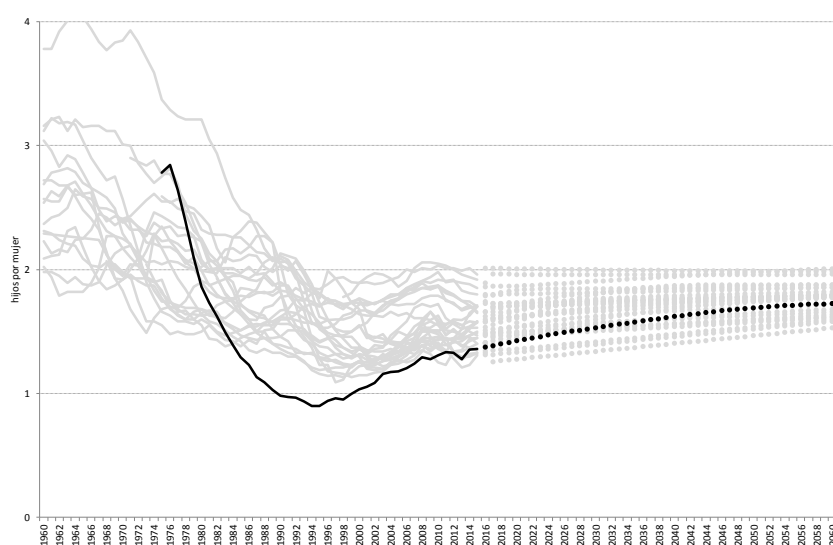
	2015	2030	Variación	
			absoluta	relativa
1	0,72	0,78	0,06	0,07
2	0,50	0,57	0,07	0,14
3 y más	0,14	0,18	0,05	0,34
Total	1,36	1,53	0,17	0,13

Epe luzera, Ugalkortasun Indize Sintetikorako balio objektiboak hipotesi zentralerako lortzen dira joeren bilakaeraren jarraipenaren bitartez eta hala, horren arabera balioa ezarri da 2060rako, hots, 1,73 seme-alaba emakume bakoitzeko. Hipotesi horren arabera, EAE ugalkortasun-tasa baxua izatetik ertaina izatera pasatuko litzateke, Eurostatek EU28ko herrialdeetarako egindako proiektzioek aintzat hartutako ugalkortasunari buruzko hipotesi nagusiarekin alderatuz gero (2.3 grafikoa grafikoa). Ama izateko batez besteko adinik altuena lortuko litzateke 2030ean, 33 urte, eta ostean 31,6 urtera jaitsiko litzateke 2060an.

Nazio Batuen Erakundeak Europako herrialdeetarako planteatutako ugalkortasun eszenarioak berrikusi ondoren zehaztu da hipotesi altuaren balio objektiboa. Zehazki, emakume bakoitzeko 2,05 seme-alabatan ezarri da, 2060rako. Hipotesi hori onargarritzat jo daiteke gaur egun Europako hainbat herrialdetako Ugalkortasun Indize Sintetikoa antzekoa dela kontuan hartzen badugu, Frantzia, Norvegia eta Suedia, esaterako. Azken urteotan emakume

bakoitzeko 1,8 eta 2 seme-alaba bitartekoa izan da. Balio objektibo hori Nazio Batuen Erakundean 2060ra bitartean Europako herrialdeetarako aurreikusitakoa baino ezkorragoa da. Gauza bera gertatzen da ugalkortasunak epe laburrera izango duen bilakaerarekin, gaur egun EAEko ugalkortasun tasa baxu mantentzen duten baldintzak direla eta. Nazio Batuen Erakundeak UE28ko herrialdeetarako aurreikusitako ugalkortasun tasa 2,15 seme-alabakoa da Espainiaren kasuan eta 2,24 seme-alabakoa Italiaren kasuan. Frantzia, Irlandan eta Suedian, berriz, 2,45 seme-alaba ingurukoa da. Tasa hori lortzeko gehiago aurreratu behar da ugaltzeko adina eta ama izateko batez besteko adina 30,2 urtekoa izan beharko litzateke 2060an.

2.3 grafikoa: EAEko hipotesi ertainaren arabera aztertu eta proiektatutako Ugalkortasun Indize Sintetikoa, Eurostatek EU28 herrialdeetarako proposatutako hipotesi nagusiarekin alderatuta.

Amaitzeko, hipotesi baxuaren balio objektiboa emakume bakoitzeko 1,4 seme-alabakoa da aztertutako denbora tartean. Epe luzera ugalkortasun baxu eta berankorrean oinarritutako eredua finkatuko dela esan nahi du horrek, eta ama izateko batez besteko adina 33 urte inguruan mantenduko dela.

Antzeko eran itxuratu dira lurralde historikoetako ugalkortasunari buruzko hipotesiak eta EAEkoak. Lehenik eta behin, 2030era bitartean proiektatu da ugalkortasunaren joera, ordenaren eta adinaren arabera. eta ondoren 2060rako balio objektiboak zehaztu dira EAE osorako hipotesiak oinarri hartuta, hiru lurraldeetako ugalkortasun-tasak nolabait bat etorriko direlakoan (2.4 taula taula).

2.4 taula : Lurralde historikoetako eta EAEko Ugalkortasun Indize Sintetikoa hiru hipotesiren arabera, 2015, 2030 eta 2060an.

Hipótesis		2015	2030	2060
Araba/Álava	Baja	1,46	1,62	1,50
	Media	1,46	1,69	1,82
	Alta	1,46	1,75	2,15
Bizkaia	Baja	1,28	1,38	1,33
	Media	1,28	1,44	1,65
	Alta	1,28	1,50	1,97
Gipuzkoa	Baja	1,44	1,52	1,45
	Media	1,44	1,59	1,78
	Alta	1,44	1,65	2,10
Euskadi	Baja	1,36	1,47	1,40
	Media	1,36	1,53	1,72
	Alta	1,36	1,60	2,05

2.3 Migrazioak

Migrazioak dira ziurgabetasun handiena dakarten fenomeno demografikoa eta aldi berean dinamika demografikoaren osagairik garrantzitsuena dira. Hirurogeiko hamarkadan eta hirurogeita hamarrek hamarkadaren lehenengo erdian estatuko gainerako lekuetatik etorritako immigrazio-fluxuen ondorioz, biztanle kopurua hazi egin zen. Horrez gain, biztanleria-piramidea gaztetu egin zen, biztanle heldu gehiago ekarri zituelako eta hala, jaiotza-tasa bizkortu zelako. Gerora izandako migrazio-fluxuen moteltzearen eta XX. mendearen azken laurdenean fluxu horiek negatiboak izatearen ondorioz, EAE emigrazio-eremu bihurtu zuten. Mende-aldaketarekin, truke-eredu bat ezarri zen, estatuko gainerako lurraldeetatik zein atzeritik etorritako immigrazio-fluxuek izandako gero eta garrantzi handiagoaren eraginez, eta migrazio-saldo positiboetara bueltatu zen EAE, harik eta 2011n 8.000 lagun pasatxoko maximora iritsi arte. Azken urteetan, joerak desberdinak izan dira: hasieran, migrazio-saldo negatiboko biurteko bat izan zen, etorkinen fluxuak behera egin izanaren ondorioz eta 2012 eta 2013an emigrazioa ugaritu izanak eraginda, eta, ondoren, 2014 eta 2015ean saldo positiboak berreskuratu ziren, sarrerak apurtxo bat ugaritu izanagatik eta irteerak murriztearen ondorioz.

Migrazioaren hipotesi zentrala

Migrazio-mugimenduen proiektzioa egiteko, immigrazioa eta emigrazioa bereiztu dira. Izan ere, sarrera-fluxuek ez dute zerikusirik proiektatutako biztanleriarekin; irteera-fluxuak, berriz, EAEko egoiliarren emigratzeko joeraren arabera eta biztanleriaren adinaren arabera kopuruaren eta egituraren arabera dira.

Etorkinen proiektzioa egiteko, modu desberdinean tratatu dira estatuko gainerako lekuetatik datozenak eta atzeritik datozenak (2.4 grafikoa grafikoa):

- Gainerako autonomia-erkidegoetatik etorritako immigrazioa. Fluxua bi faktoreen arabera da: alde batetik, estatuko gainerako lurraldeetatik EAEra etortzeko joera, eta,

bestetik, jatorri horretako populazioaren neurrian eta egituraren izango diren aldaketak. Lehenengo aspektuari dagokionez, estatuko gainerako lekuetako egoiliarrek EAEra bizitzen etortzeko duten joera egonkor mantendu da azken urteotan eta beraz, biztanle kopuru hori konstantea izan da denbora osoan, 2013-2015 hirurtekoan aztertutako balioen arabera. Bigarren faktoreari dagokionez, 2016-2066 aldirako Biztanleriaren Proiekzioak lanean, Estatistikako Institutu Nazionalak Espainiako biztanleak murriztea aurreikusten du adin helduenetan, horiek baitira emigratzeko joera handiagoa dutenak. Hala, % 30 gutxituko dira 20 eta 39 urte arteko biztanleak 2016 eta 2061 artean. Ondorioz, estatuko gainerako lekuetatik datorren etorkin kopurua murriztuz doa eta 2016an 21.400ekoa izatetik 17.200ekoa izatera pasatzen da 2060an. Proiektatutako denbora tartean guztira 854.000 pertsona gehiago dakartza immigrazio horrek. Gainera, Espainiako biztanleriaren egitura-aldaketek bere patroi demografikoa aldatuko dute eta immigrante helduak gutxitzea eragingo du, baita adin helduetan etortzen diren biztanleen fluxua handitzea ere.

- Atzerriko immigrazioa. Atzeritik datorren sarrera-fluxua berreskuratzen hasi zen 2012an eta hobetzen jarraitzen du etengabe. Hala, 20.000 etorkin dakartza 2060an. Zifra hori 2006-2011 denbora tartean izandako urteko batez besteko zifraren antzekoa da. Denbora tarte osoa kontuan hartuz gero, 820.000 pertsona dakartza immigrazio horrek. Adinaren arabera egiturari erreparatuz gero, etorkin gehienak helduak eta gazteak dira eta 50 urtetik gorako etorkin gutxi daude.

2.4 grafikoa: EAEko immigrazio-fluxuen hipotesi zentrala.

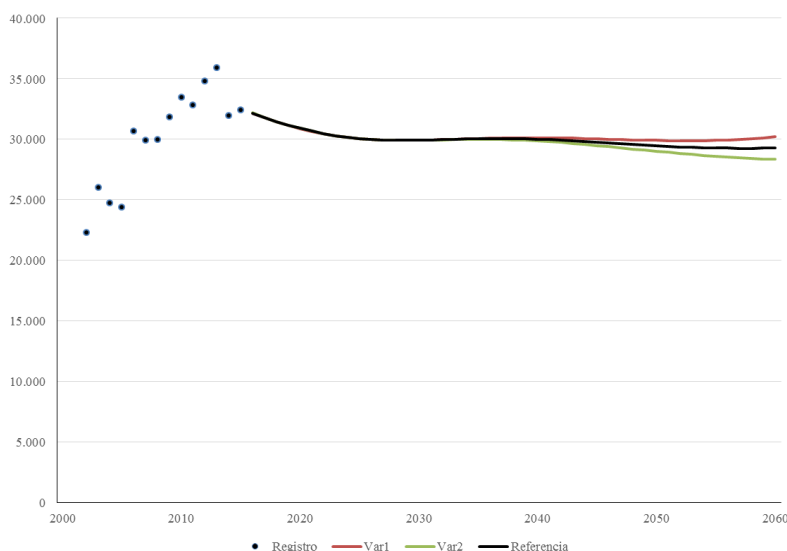

Proiektatutako bi immigrazio-fluxuak lurralde historikoetara esleitu dira, 2013-15 aldiko datuetan oinarrituta eta sexuaren eta adin-taldearen arabera banaketa-matrizeak aintzat hartuta. Bilakaerarako joera antzekoa da lurralde historiko guztietan baina alde txikiak daude erritmoan, Espainiatik eta atzeritik datozen fluxuak erakartzeko gaitasunaren arabera, gaitasun hori desberdina baita.

Honela kalkulatu dira EAEtik kanporako irteerak: 2016tik 2060ra bitarteko urte bakoitzean, EAEko eta bertako lurralde historikoetako biztanle egoiliarrei sexuaren eta adinaren arabera emigrazio-tasak aplikatu zaizkie. Emigratzeko joerak nolabait ere konstante jarraitu duela erakusten du urte tarte horren analisiak, atzerrira emigratzeko joera hazi izana eta estatuko gainerako tokietara emigratzeko joeraren beherakada baliokidea uztartzearen ondorioz. Hori dela-eta, lurralde guztietarako balio duen hipotesi nagusiaren arabera, sexuaren eta adinaren arabera banatutako emigrazio-tasak (estatuko gainerako lekuak eta atzerria) 2013-2015 hirurtekoan erregistratutako mailan mantenduko dira.

Emigrazio-tasa horiek “bat” eszenarioari aplikatzen zaizkio, eta baita heriotza-tasari eta ugalkortasunari buruzko hipotesi alternatiboak konbinatuz sortutako bi eszenarioei ere. Biztanle kopurua oso antzekoa bada ere, adinaren arabera egitura desberdina da, “bi” eszenarioan biztanle gazte eta helduek “bat” eszenarioan baino garrantzi handiagoa baitute; “hiru” eszenarioan, berriz, biztanle heldu gehiago eta adineko biztanle gehiago daude. Adinaren arabera egituren arteko aldeari erreparatuz gero uler daiteke honako hau: emigrazio-tasak oso parekoak badira ere, epe luzera emigrante kopurua pixka bat altuagoa da “bi” eszenarioan, gehien emigratzen den adin tartean dauden biztanle gehiago daudelako; “hiru” eszenarioan, aldiz, kontrakoa gertatzen da, eta “bat” eszenarioan tarteko zerbait gertatzen da (2.5 grafikoa grafikoa).

2.5 grafikoa: EAEko proiektatutako emigrante kopurua.

Azkenik, barruko migrazio-mugimenduei dagokienez, bai emigrazio-tasak eta bai migrazio hori erakartzen duten faktoreak 2013-2015 hirurtekoan lurralde historiko bakoitzean erregistratutako balioetan mantenduko direla uste da.

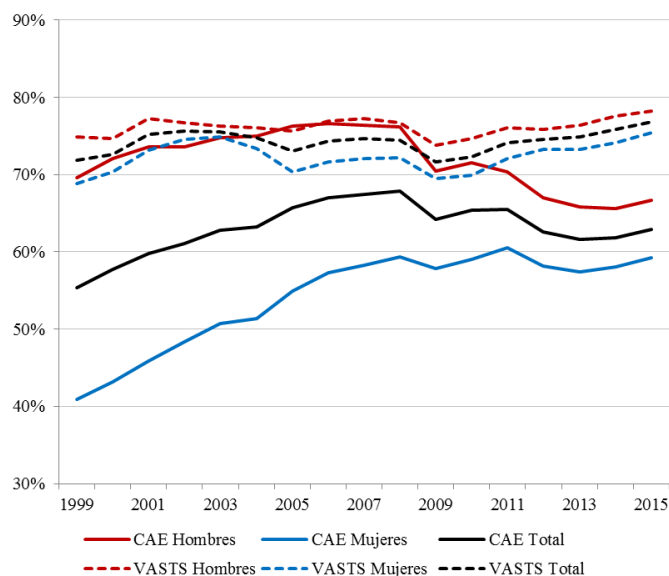
Beste hipotesi batzuk

Migrazio-saldoari buruzko beste hipotesiak landunen zifra jakin batzuk edo okupazio-ratio jakin batzuk bermatzeko beharrezkoak izango liratekeen immigrazio-fluxuak kuantifikatuz itxuratu dira, etorkizunean lan egiteko adinean dagoen biztanle kopurua murriztu egingo dela eta adineko biztanle kopurua haziko dela kontuan hartuta. Hauxe da ideia: epe labur eta ertainera lana duen biztanle kopurua hazi egingo da eta horrela efektu demografikoa konpentsatuko da, baina epe luzeagora landunen zifra edo ratio jakin batzuk bermatzeko immigrazioak ekarritako biztanle gehiago beharko dira.

Erabili den gehieneko okupazioaren eredu normatiboa bat dator Suediako Västsverige eskualdean (aurrerantzean VASTS) 2013-2015 hirurtekorako sexuaren eta hamar urteko adin tartearen arabera kalkulaturako okupazio-tasekin (15-24 urtetik 65-74 urtera). Eskualde horretan lana duen biztanle kopurua altua da. 15 eta 64 urte bitarteko biztanleen okupazio-tasa % 76koa da, hots, EAEko tasa baino % 14 gehiago (Grafikoa 2.6 grafikoa)². Neurri handi batean, desberdintasun hori emakumeek lan-munduan duten parte-hartzea ere desberdina delako agertzen da. 16 puntukoa da aldea (% 74 VASTSen eta % 58 EAEn). Gizonezkoen kasuan 11 puntukoa da aldea (% 77 VASTSen eta % 60 EAEn). 2013-2015 hirurteko diferentzial horiek krisi ekonomikoaren seinale dira, EAEn 15 eta 64 urte bitarteko gizonen enplegu-tasa VASTSen 2004-2008an izandako enplegu-tasaren antzekoa izan baitzen. Emakumeen kasuan, belaunaldiz belaunaldi lan-munduan parte hartzeko joera areagotu zen eta gorakada ekonomikoko urteek mesede egin zioten joera horri. Hala, 1999 eta 2008 bitartean ia % 20 igo zen emakumeen enplegu-tasa eta hurrengo urteetan % 60 baino pixka bat beheragoan mantendu zen.

² Lana duen biztanle kopuruaren eta sexu eta adin bereko biztanle kopuruaren arteko zatiketa eginez kalkulatu dira enplegu-tasak. *Labour Force Survey*-tik atera da informazioa eta bat dator EUROSTATen NUTS2 maila geografikoarekin

Grafikoa 2.6: 15 eta 64 urte bitarteko biztanleen enplegu-tasaren bilakaera Västsverige-n eta EAEn 1999 eta 2015 bitartean.

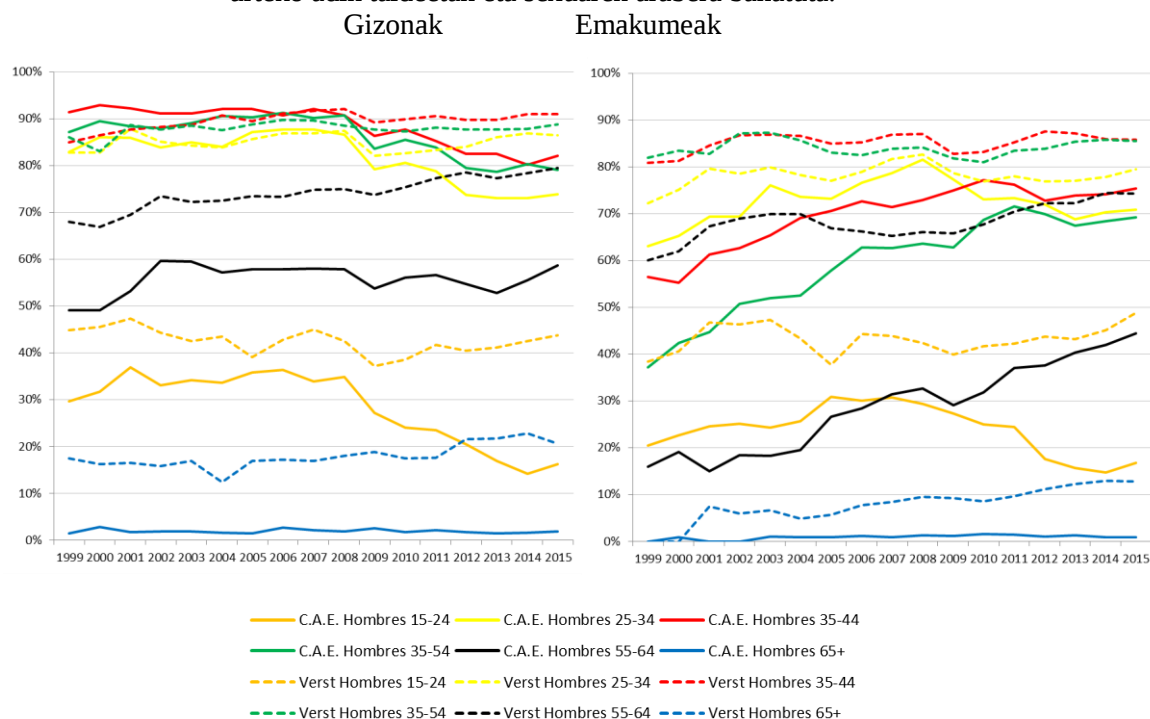

Iturria: Labour Force Survey-ko datuak oinarri hartuta egin da

Bi eskualdeak bereizten dituzten beste faktore batzuk erakusten ditu enplegu-tasek sexuaren eta adin tartearen arabera izandako bilakaerak (Grafikoa 2.7 grafikoa). Gizonen kasuan, krisiak oraintsu izandako eraginaz gain, 55-64 urteko eta 65-74 urteko taldeen enplegu-tasa baxuagoa dela ikus daiteke. Azken talde horren kasuan enplegu-tasa % 2koa da EAEn; VASTSen, aldiz, % 20koa da. Horrez gain, eskualde batetik bestera 15 eta 24 urte bitarteko taldearen enplegu-tasan dagoen aldea izugarri areagotu da azken urteotan eta gaur egun % 25 ingurukoa da alde hori. Emakumeen kasuan, EAEn izandako bilakaera modulatu egin da adin tarte batzuetan, lan-munduan parte-hartze handiagoa duten emakumeen belaunaldiak helduarora iritsi direlako. Ondorioz, krisialdia gorabehera, 55 eta 64 urte bitarteko emakumeen enplegu-tasak igotzen jarraitzen du eta aurreko adin tartetean gauza bera gertatzen da baina neurri txikiago batean. Gizonekin gertatzen den bezalaxe, emakume talderik gazteenak izan du bilakaerarik negatiboenak, hau da, 15 eta 24 urte bitarteko taldeak. VASTSeko enplegu-tasarekiko alderik handiena adin tarte horretan ikus daiteke, hain zuzen ere. Enpleguaren ezaugarrien eta lan-merkatuaren egituren arabera dira desberdintasun horiek, lanaldi partzialeko enpleguak duen garrantziaren arabera, esate baterako. Horixe litzateke VASTSen muturreko adin tartetean eta emakume taldeetan enplegu-tasak altuagoak izatearen arrazoia³. Azken urteotan emakumeen enpleguaren % 40 lanaldi partzialekoa izan da eta EAEn areagotu egin da joera hori, oraindik Suediako eskualdean baino % 10 baxuagoa bada ere. Gizonen kasuan ere lanaldi partzialeko enpleguak gora egin du baina bi eskualdeen arteko aldea mantendu da.

³ EUROSTATen datu-baseko lanaldi partzialeko / lanaldi osoko enpleguaren taulek ez dute adinaren aldagaia kontuan hartzen NUTS2 mailarako.

Grafikoa 2.7: Enplegu-tasaren bilakaera Västsverige-n eta EAEn 1999 eta 2015 bitartean, hamar urteko adin taldeetan eta sexuaren arabera banatuta.

Iturria: Labour Force Survey-ko datuak oinarri hartuta egin da

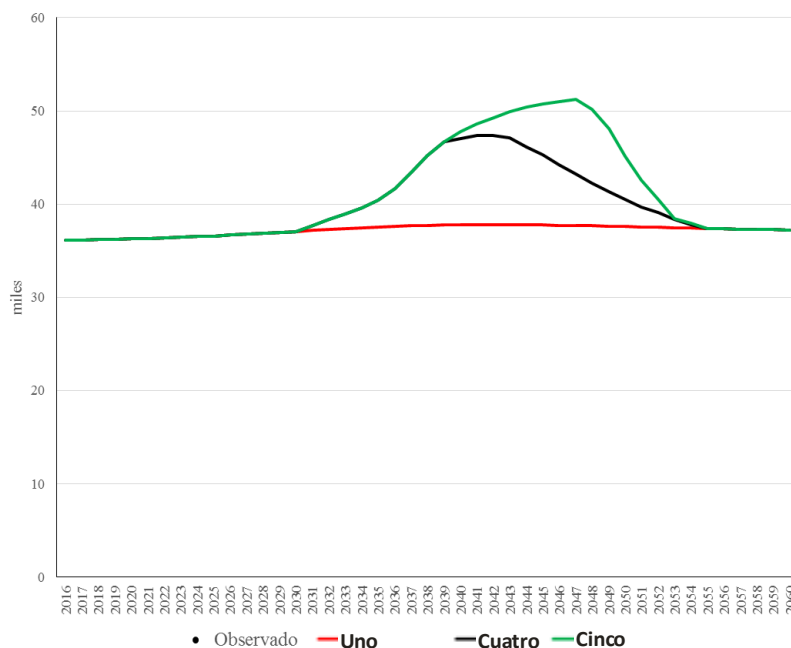
Gehieneko okupazioaren patroi normatiboa ezarri ondoren, migrazio-saldoari buruzko bi eszenario alternatiboetako bakoitzari dagozkion helburuak zehaztu dira:

- 1. helburua: proiektatutako denbora tarte osoan zehar milioi bat landuneko gutxieneko kopurua bermatuko luketen biztanle kopurua eta enplegu-tasak.
- 2. helburua: proiektatutako denbora tarte osoan zehar 15 urtetik gora dituzten eta lanean ez dauden biztanleen eta adin tarte horretan dauden eta lana duten biztanleen arteko ratioak 1eko balioa gainditzen ez duela bermatuko luketen biztanle kopurua eta enplegu-tasak.

“Bat” eszenarioaren emaitzei eredu normatiboko enplegu-tasak (sexuaren eta hamar urteko adin tartearen arabera, hots, 15-24 urte eta 65-74 urte) aplikatzean datza prozedura, proiektatutako urte bakoitzerako landun kopurua eta okupazio-ratioa kalkulatzeko. Enplegu-tasak eredu normatiboko mailara arte igotzeak 2037ra arte miloi bat landunetik gorako zifra mantentzea ahalbidetuko luke. Era berean, 2042ra arte landun bakoitzeko 15 urtetik gorako langabeen ratioa 1etik beherakoa izatea ahalbidetuko luke. Behin denborazko bi puntu horiek ezarrita, 2031tik aurrerako urte bakoitzean iritsiko den etorkin kopurua kalkulatzeko da prozedura iteratibo baten bidez. Emaizta hori VASTSeko enplegu-tasei aplikatzen zaienean, bi helburuak bermatu beharko dira epe ertain eta luzera. Etorkin horiek adinaren arabera banatu

dira, lan egiteko adin tartetean izugarri kontzentratutako immigrazio-patroi bat oinarri hartuta⁴. Iterazioetan eszenario zentraleko heriotza-tasa eta ugalkortasun-tasa mantendu dira eta baita urte bakoitzerako proiektatutako etorkin kopurua ere.

Grafikoa 2.8: Hipotesi zentrolean eta bestelako hipotesietan proiektatutako etorkinak, 2016-2060.

Grafikoa 2.8 grafikoa “bat” eszenarioko etorkin kopurua eta okupazioari lotutako bi helburuak betetzeko behar den bestelako etorkin kopurua ageri dira. 1. helburua betetzeko (gutxienez milioi bat landun egotea), beste 116.000 etorkin gehiago beharko dira 2031tik aurrera, 2037. eta 2047. urteetan pilatuta, funtsean. Ostein datorren murrizketa jendetsuagoak diren belaunaldiak lan egiteko adinean sartuz doazelako gertatzen da. Ondorioz, gero eta txikiagoa da immigrazioaren bitartez biztanle kopurua handitzeko beharra, “bat” eszenarioarekin alderatuz gero. 2. helburuan (landun bakoitzeko 15 urtetik gorako langabe bateko ratioa) etorkin berrien fluxua handiagoa da, adineko pertsona kopuruaren gorakada konpentsatzeko landun gehiago behar direlako, milioi bat baino gehiago, argi eta garbi. Etorkin berriak 171.000 baino gehiago lirateke eta mendearen erdialde bueltan pilatzen dira gehieneko kopuruak, 65 urtetik gorako biztanle gehien dauden garaian, hain justu.

⁴ 2012-2015 denbora tartean atzeritik EAerako immigrazioaren patroia erlatiboa erreferentzia modura hartuta kalkulatu da patroia hori, immigrazioak haurtzaroen eta zahartzaroen duen garrantzia murriztuz eta hala, helduaroari mesede eginez. Erabilitako patroian etorkin berrien % 80k 15 eta 49 urte bitartean ditu.

Erakunde Autonomiaduna
Organismo Autónomo del

Eustat

EUSKAL ESTATISTIKA ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE ESTADÍSTICA

www.eustat.eus